

Največji slovenski tednik v Združenih državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV uredništva in upravnistva:

1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE: 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

No. 22. Štev. 22.

Chicago, Ill., 5. junija (June) 1918.

Leto IV. Volume IV.

Ameriške vesti.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI DOSPELI PREKO MORJA.

Potopili več ameriških ladij.

New York, N. Y., 3. junija. — Nemčija je poslala več svojih podmorskih čolnov v ameriško vodovje ter pričela s tem direktno pomorsko bitko z Združenimi državami. Sovražne podmornice krožijo v severnem in južnem atlantskem vodovju ter so zadnje dni potopile že 10 ameriških tovornih in ribiških ladij. Največ izmed teh je bilo potopljenih v razdalji 100 milj od mesta New York.

V kolikor se je zamoglo sedaj dognati so bile potopljene sledeče ladje: parnik "Carolina" na potu iz New Yorka v Porto Rico, "Jacob M. Haskell", 1362 ton tovorna ladja na potu iz Bostona v Norfolk; na tej ladji je bilo 11 mornarjev; ladja "Isabel B. Villey" z 8 mornarji; ladja "Hattie Dunn", na potu iz Rockland, Me. proti Charlestonu, Va.; ladja "Edward H. Cole", z 11 mornarji; ladja Herbert L. Pratt potopljena blizu delawarskega obrežja, 38 potnikov te ladje se je rešilo, tako so se tudi še pravčasno rešili vsi mornarji gorinavedenih ladij.

Nemške podmornice so se pojavile vsled tega v ameriskem vodovju, da bi preprečile nadaljnji prevoz vojaštva in municije preko morja na francosko fronto.

Norfolk, Va., 3. junija. — Mornariški častniki poročajo, da je pet nemških podmornic blizu atlantskega obrežja; vse te se je zapazilo te dni nedaleč od obal Virginije.

Atlantic City, N. J., 3. junija. — Danes je dospelo semkaj 36 mornarjev potopljenega parnika "Texel", katerega je minulo nedeljo zvečer napadla neka nemška podmornica. Parnik je bil naložen s sladkorjem v vrednosti \$800.000 in z drugim tovorom; skupna škoda vsled potopa tega parnika znaša 2 milijona dolarjev. Parnik "Texel" je zavzemal 7000 ton prostornine.

Moštvo tega parnika si je le z veliko silo rešilo svoje življenje ter je preveslalo 60 milj dolgo razdaljo do obrežja popolnoma izdeleženo i izmučeno. Nesreča se ni pri tej katastrofi pripetila nobena. Moštvo se je rešilo v 2 mala rešila čolna še pravčasno, ali predno se je parnik pogreznil. Kapitan tega parnika pripoveduje, da se je prikazala nemška podmornica 50 čevljev v njih bližini. Neki častnik one podmornice je splezal na našo ladjo ter zahteval, da naj mu pokažemo listine in papirje našega parnika. Seveda sem moral njegovi zahtevi rad ali nerad ugoditi.

"Dali vam bomo še nekaj časa, da se rešite; potem bomo pa ladjo potopili," je nam velel nemški častnik v precej lepi angleščini. Mi smo poskakali naglo v dva naša rešila čolna, ter odveslali naprej.

Washington, D. C., 3. junija. — Danes je bilo v uradu mornariškega departmanta zelo živo in vse razburjeno. Tajnik Daniels in njegov štab je dobival namreč bolj podrobna poročila o zadnjem početju nemških podmorskih čolnov v ameriskem vodovju, ki so ob Atlantiku potopili že več ladij; vendar se še ne more dognati, kje imajo ti podmorski čolni svoje glavno skrivališče.

Tajnik Daniels se je o tej zadevi izrazil napram časnikiarskim poročalcem sledeče:

"Če nas misli nemški admiral von Tirpitz s svojimi podmornicami strahovati v našem domačem vodovju — se zelo moti. To

njegovo početje ne bo nič oviralo in ustavljalo nadaljnega pošiljanja naših čet preko morja. Mi bomo napeli vse sile in vse moči, da ujamemo in potopimo sovražne podmornice. Ako vpoštevamo skupno število parnikov in raznih patrolnih čolnov ob atlantski obali, znaša isto okrog 2000 in s temi bomo zajeli ter prekrizali Nemeem njih zadnji neumni načrt.

Žal, da imamo sedaj večino rušilcev onstran morja to nas nič ne straši, kajti ti rušilci se povrnejo lahko nazaj že tekom 5 dni v doglednem času ne bo v našem vodovju ni ene nemške podmornice več."

Vpoklic nabornikov.

Louisville, Ky., 3. junija. — Vojni departament poroča, da bo tekoči mesec vpoklicano v vojaško službovanje nadaljnjih 200.000 novincev. Vpoklicanje bo trajalo 5 dni; začeti se z 24. junijem. Te nabornike se bo razdelilo in poslalo v sledeča vojaška taborišča: V Camp Lee, 15.000 mož; Camp Custer, 700.000; Camp Devens, 5.000; Camp Dix, 9.000; Camp Dodge, 5.000; Camp Funston, 12.000; Camp Gordon, 10.000; Camp Wheeler, 7.000; Camp Grant, 15.000; Camp Jackson, 5.000; Camp Lewis, 12.000; Camp Travis, 12.000; Camp Upton, 10.000; Camp Pike, 15.000; Camp Meade, 5.000; Camp Cody, 6.000; Camp Kearney, 7.000; Camp Greenleaf, 6.000; Camp Riley, 3.000; Camp Wadsworth, 4.000.

Izjava mornariškega tajnika.

Dne 30. maja se je mudil v Wilkesbarre, Pa. mornariški tajnik Josephus Daniels, kjer je držal na nekem zborovanju patrijotičen govor. Med drugim je Mr. Daniels omenil, da bo znašalo skupno število ameriških vojakov v par tednih že milijon; čez nekaj mesecev, dva milijona in v slučaju nujne sile čez čas tudi deset milijonov, samo vsled tega, da bo Nemčija premagana.

Bivši podpreds. Fairbanks umira.

Indianapolis, Ind., 3. junija. — Charles W. Fairbanks, bivši podpredsednik Združenih držav boleha na svojem domu že 2 tedna. Sinoči se je njegova bolezen tako poslabšala, da leži nezavesten. Zdravniki sploh nimajo upanja rešiti mu življenje, vsled česar pričakujejo, da bo Fairbanks umrl v kratkem času.

Mc Cormackovo patrijotično delo.

Slavni in občeznani tenorist Mc Cormack, rodom Irec, ki je zaslovel zadnji čas za najboljšega tenorista sedanje dobe, je priredil zadnje tedne več svojih koncertov po večjih mestih Združenih držav v korist Ameriškega Rdečega križa. Ves dobiček, ali vsi dohodki pri teh koncertih znašajo \$100.000. Mc Cormack, ki je tudi vnet katoličan bo skušal na jednak način spraviti skupaj \$100.000 v korist znanega reda Kolumbovih Vitezov, ozir. za njih vojni dobrodelni sklad.

Nova uniforma za policijo in železničarje.

Državni železniški ravnatelj McAdoo je izdal odredbo, da se mora s 1. julijem t. l. uvesti za vse uslužbence na železnice nova "khaki" uniforma, rujave barve, kakoršno nosi ameriško vojaštvo. Temu zgledu bodo sledila tudi razna mesta s tem, da bodo uvedla za policojo slično uniformo.

Vlada potrebuje sedaj ogromno količino višnjevega sukna za mornarje, cena tega blaga je sedaj izredno visoka, ker ga gre dosti za dobavo uniform železničarjev in policajev. "Khaki" uniforme so primeroma dvakrat ceneje,

kakor pa obleke iz višnjevega sukna. — Od sedaj naprej ne bomo torej mogli policaja več nazivati z "Blue Coat", temveč s "khakijem."

Armada amer. bolniških postrežnic.

New York, N. Y. — Tu se je snoval neki posebni odbor, kojega naloga je zbrati skupaj pet tisoč izkušenih in izvežbanih bolniških postrežnic, katere se bodo pridružile ameriški armadi na Francoskem, ozir. priklopile Amer. Rdečemu križu.

Ameriški uvoz v aprilu.

Washington, D. C. — Trgovinski departament poroča, da se je letos v aprilu uvozilo v Združene države za \$278.981.327 vrednosti blaga; lansko leto je znašal uvoz v aprilu za \$253.935.966.

Če ne drugi — bo zmagala Amerika.

Dne 30. maja se je vršila povodom Spominskega dne v Indianapolis, Ind. velika patrijotična manifestacija. Glavni, ali slavnostni govornik na tej manifestaciji je bil bivši zvezni senator države Ind. Albert J. Beveridge. Beveridge se je izjavil glede vojnega položaja sledeče: "In če se tudi na čudežen način posreči Nemčiji, da bo premagala svoje zaveznike, jim vsled tega še ni potreba obupati. Vojno bodo nadaljevali Združene države v takem obsegu in toliko časa, dokler ne bo Nemčija premagana."

Pouk nemščine odpravljen v New Yorku.

Dne 29. maja je mestni šolski svet enoglasno določil, da naj se pouk nemščine po vseh javnih šolah odpravi dokler bo še trajala vojna.

Odvzeta čast grofu Bernstorffu.

Leta 1910 je bil imenovan znani bivši nemški poslanik grof Bernstorff častnim doktorjem prava sloveče Brownove univerze v Providence, R. I. Pred nekaj dnevi je pa ravnateljstvo te univerze sklenilo, da naj se grofa Bernstorffa častni naslov preklicuje in razveljavi in to vsled tega, ker ga več ne zasluži.

Plinove maske za ameriške konje.

Washington, D. C. — Vojni departament poroča, da bodo vsi ameriški konji in mežji, nahajajoči se na francoski fronti v doglednem času opremljeni s osebnimi plinovimi maskami, kakor vojaštvo. Neka tvrdka je prevzela to naročilo in izdeluje po 5000 konjskih mask sleherni dan.

Do tega koraka je prišel vojni departament vsled tega, ker je bilo v vojni akciji že na tisoče ameriških konj zastrupljenih s plinom.

Dragocena krava.

Buffalo, N. Y. — Na neki javni dražbi je te dni kupil Paul T. Brady iz New Yorka krasno rojstansko plemsko kravo za 16 tisoč dolarjev; ta krava je bila izrejena na O. Cabanovi farmi in daje 42 funtov surovega masla sleherni teden.

Nikolaj Romanov zopet v krogu svoje družine.

Moskva, Rusija. — Pred nekaj dnevi so dospeli vsi otroci bivšega ruskega carja v Jekaterinburg, ki leži na azijski strani uralskega pogorja in kjer se nahaja tudi bivši ruski car Nikolaj in njegova žena.

Tja je dospel bivši ruski carevič Aleksis in njegove sestre. Ruskega carja so nedavno premestili iz Sibirije v Jekaterinburg, ker so se bali njegove propagande za zopetno vladarstvo.

Novice iz stare domovine

USTANOVITEV JUGOSLOVANSKEGA ČASNIKARSKEGA KEGA URADA.

Z velikim navdušenjem in največjim veseljem pozdravljamo vest o ustanovitvi Jugosl. časnikarskega urada v Washington, D. C. ki je bil osnovan pred nekaj dnevi po posredovanju in zaslugah Jugoslovanskega Narodnega Sveta.

Namen tega urada bo obveščati naše in ameriško časopisje o vseh važnejših dogodkih v zvezi z Jugoslovanskim pokretom. Upravo tega urada je prevzel g. Srgjan Tučič. Vesti Jugoslovanskega časnikarskega urada so namenjene samo onim listom, ki stoji na stališču jugoslovanskega združenja in nikakor ni dovoljeno odstopati teh vesti nasprotnim listom.

Zanaprej bomo redno sleherni teden priobčevali važne novice iz starega kraja; predvsem pa stvari o jugoslovanskem pokretu — na 7 strani lista; za danes prinašamo iste na tem mestu, ker so došle v naše roke šele minuli ponedeljek. Upamo, da bode z zopetno objavo starokrajskih vesti vsem našim cenj. naročnikom a-streženo.

Uredništvo.

Slovenski koncert na Dunaju.

Anton Trošt, klavirski virtuos, je priredil dne 7. februarja 1918. samostojni koncert z izbranimi sporedom, v mali dvorani "Konzerthaus"-al. To je bil prvi samostojni klavirski večer slovenskega umetnika, ne samo na Dunaju, temveč v slovenski javnosti sploh. Z neumornim delom si je priboril Trošt, zapustivši ob izbruhu vojne Glasbeno Matico v Ljubljani, tudi na Dunaju pozicijo, ki mu še sedaj omogoča prirejanje samostojne koncertne prireditve, s katerimi si bo napravil lepo ime. (Po "Slovenec").

Za denar ni ljudem danes nič.

To se vidi že iz tega, da jih mnogo manj prosi za razpisane ustanove, nego včasih. Zdaj n. pr. razpisuje ljubljanski magistrat že v drugič Jožefe Jallenove ustanove za sirote, letnih 84 kron do 14. leta, ker na prvi razpis sploh nih-prošnje vložil ni! — (Slovenec).

Načrt Ljubljane. — Vsled razpisa vojnega ministerstva z dne 23. januarja 1918, st. 578, je razpečevanje načrta stolnega mesta Ljubljane zopet dovoljeno.

Franc Žagar, iz Rudnika št. 5. pri Ljubljani je dne 25. januarja žrtvoval svoje mlado življenje na bojišču. Počiva v Carbonare pri Tridentu na Tirolskem.

Iz laškega ujetništva se je vrnil Dr. Anton Jehart, bivši pridigar v Marijini cerkvi v Celju na Štajerskem, od začetka vojne vojni kurat, se je vrnil dne 31. januarja iz vojnega ujetništva. Vjet je bil v Srbiji pri prvi večji ofenzivi ob enem z zdravnikom dr. Jan-ko Sernee, ki je v ujetništvu na Srbskem umrl. Dr. Jehart je hodil po porazu Srbov ob strašnih težavah skozi celo Srbijo in Albani-jo ter bil prepeljan z ladjo v Italijo. Tam je bival na nekem italijanskem otoku do zadnjega časa. Učil se je medtem najbolj jeziko-vo, tako da sedaj obvlada več ali manj vse večje evropske jezike. Radi boleznj je bil zdaj kot vojni ujetnik izmenjan. Prišel je v dobri avstrijski uniformi iz laškega blaga že zopet precej zdrav preko Švice in Dunaja k svojemu očetu v Slivnico pri Mariboru.

"Žena", srbski ženski list, ki je bil začetkom vojske ustavljen, prične izhajati v Novem Sadu na Ogrskem.

Število v tej vojni padlih vojakov iz Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine, Istre, Dalmacije, Reke in Medmurja znaša po računu dr. Rudolfa Horvata v "Domu" do 50 tisoč Hrvatov in Srbov.

Šolstvo v Istri. — Italijani in večina istrskega deželnega odbora je z vso vneto skrbelja za italijansko šolstvo, dočim smo se Slovenci in Hrvati morali veliko let boriti za kako šolo, toda večinoma brez uspeha. Zato ni čudno, da je bilo in je še toliko Slovencev in Hrvatov nepismenih. Od sto ljudi je bilo nad šest let starih nepismenih: v celi Istri l. 1880, 74, leta 1900. 54; v okraju Fazin leta 1880. 60, leta 1900. 41; v mestu Rovinj l. 1880. 47, l. 1900. 27; v okraju Poreč l. 1880. 80, l. 1900. 65; v okraju Koper l. 1880, 76, l. 1900. 84; v okraju Volosko l. 1880. 76, l. 1900. 49. — Veliko boljše je na Kvarnerskih otokih. — (Slovenec, 6. februarja 1918.)

Duhovniške vesti. — Cesar je imenoval dekana in župnika v Šmarju pri Jelšah preč. g. Ivana Bohanea ter dekana in župnika v Brezicah, preč. g. Jožefa Mešičkega za častna kanonika stolnega kapitlja, tržaškega kanonika Karla Mecechia pa za stolnega dekana tržaškega kapitlja.

Krekov večer v Litiji. — V soboto dne 9. februarja se je vršil v "Sokolskem Domu" v Litiji umetniški koncert ob sodelovanju al-tistinije "Glasbene Matice gde. Sadarjeve in klavirskega virtuosu g. Ličarja. Dohodki so šli za spominke velikega Jugoslavana dr. Kreka. — (Slovenec).

Osješka "Drau" prodana. — Iz Osjeka poročajo, da sta kupila Stevo Kovjanč in Josip Lakotoš list "Die Drau" s tiskarno vred za 600.000 kron. S tem je padel zadnji in najmočnejši steber tujstva v Osjeku v krovatske rok.

Poročil se je v Račah pri Mariboru g. Simon Jurman z gđe. Julijo Merhar iz Trsta.

Predsednik "Jugoslovanske Akademije" v Zagrebu, Dr. T. Martić, je odstopil iz zdravstvenih razlogov.

Umrli je v Zagrebu vseučiliški docent Bogoljub Kernić, star 44 let.

Požari na Dolenjskem. Iz Studence pri Raki se poroča, da je gorelo ponoči, 16. januarja v Križah. Zgoreli ste dve vinski kleti z vso opravo in -20 hktl. vina. — V Velikih Drušćih, obč. Skočijan, so 2. in 3. februarja popolnoma pogoreli trije gospodarji. Požar je uničil tudi več gospodarskih poslopij.

Pogrešani. — Kdo bi kaj vedel o Francetu Lušin, ki je služil pri 27. dom. polku in je pogrešan od aprila 1915. leta. Pisal je zadnji-krat iz ruskega ujetništva iz Čistopolja, gubernija Kazan. Kdor bi kaj vedel on njem, naj proti povračilu stroškov sporoči na naslov: Franciška Lušin, Borovničev št. 100.

Slikar Gustav Klint umrl. — 6. februarja je umrl na Dunaju Slikar Gustav Klint, ki je svoj čas s svojimi slikami v dunajski "Se-cesiji" vzbudil mnogo viharja; nato pa vendar prodiral in prejel cesarjevo darilo in veliko zlato svetinjo v Parizu.

Verstva na Ogrskem. — "Magyar Currier" poroča: Glasom zadnjega ljudskega štetja je med prebivalstvom na Ogrskem 10.806.764, t. j. 52,1 odstotkov pravoslav- nih, 2.602.545 ali 12,5 odstotkov reformorancev, 1.331.509 ali 6,4 odstotkov evangelijskih prote- stantov, 73.601 ali 0,4 odstotkov uni- jatov, 926.621 ali 4,5 odstot- kov židov.

Poročil se je v Trstu dne 9. fe- bruarja dr. Josip Abram z gđe. Milico Cerkeničevo.

Iz Maribora na Štajerskem pi- šejo: V Račah pri Mariboru se je poročil g. Simon Dučman, sedaj uradnik tamkajšnje "Kmet. Za- druge" z gospičo Grizdelo Merku, uradnico v Trstu. G. Dučman je bil do izbruha vojne učitelj na Ci- ril-Metodovi šoli v Trstu. Ko je iz- bruhnila vojna, je postal tudi on žrtev tedanjega furorja. Bil je a- retiran in izročen vojaškemu so- dišču v Gradcu, ki mu je prisodi- lo eno leto težke ječe. Želimo mu, da bi v mladi zakonski sreči po- zabil minulo trpljenje in da bi to srečo užival neskaljeno do pozne starosti.

Pravila "Zveze Časnikarjev" potrjena. — Namestništvo je vze- lo pravila nonustanovljene "Zveze Časnikarjev" v Trstu na znanje.

Tatvine v Trstu. — Tržaški ta- tovi so oplenili stanovanje renji- kolske družine Gagianelli v ulici Fernatto in odnesli za 10.000 kron vrednosti. V ulici del Ponte so pa tatovi porabili kratko odsotnost gospodinj in gostilničarke Josi- pne Tauer odnesli iz stanovanja za 3000 kron perila, obleke, itd. Pogrebnu podjetju Cappellin je bilo ukradenega za 5000 kron sukna.

Vojaške tatvine. — Tržaška po- licija je zasedla podčastnika Muellerja, ko je dvema vojakoma hotel odnesti za 20.000 kron usnja in čevljev. Muellerja so izročili vojaškemu sodišču, blago pa za- plenili.

To so kupčije. — Reška paro- brodna družba "Orient" je pro- dala svoj 4500 tonski parnik "Siam", ki ga je vojna zatela v Argentini. Združenim drža- vam za 6.750.000 kron, torej skor- za za dvakrat toliko, nego znaša celokupna delniška glavica dru- zbe.

Iščejo se: Terezija Kurinčič, I- drsko, št. 56. pošta Kobarid, išče svojega moža Antona. Kurinčič, p. d. Vončina. — Amalija Stres, Borjana št. 77, pošta Kobarid, po- izveduje po svojem soprogu An- dreju Stres, ki je služil pri 4. peš- polku. — Marija Faletič, Ravna, pošta Livek pri Kobaridu, išče Marijo Vižintin iz Gorice.

Francoski min. preds. ušel sovraž- niku.

Pariški list "Petit Journal" poroča, da se je dne 29. maja mu- dil ministrski predsednik Cle- menceau zopet na fronti. To pot pa ni dosti manjkalo, da ga ni u- jel oddelek nemških ulancev. Cle- menceau se je namreč nahajal na neki opazovalni točki tik sovraž- nika neposredno pred napadom; slučaj je ravno nanese, da se je ministrski predsednik umaknil par minut prej, nego je ono točko obkolila 40 mož broječa nemška patrolja ulancev; v nasprotnem slučaju bi bil Clemencau ujet in odpeljan v vojno jetništvo, kakor so bili ujeti vsi na onem mestu e- stali francoski vojaki.

Gnezdo nemških špijonov.

Ženeva, Švica. — Ker se je za- dnji čas nemško ogleduštvo v Švi- ci vedno bolj in bolj širilo, je u- krenila švicarska vlada potrebne korake in delovanje istih zatrla. V enem samem švicarskem mestu je bilo vsled tega tekom 11 ted- nov aretiranih 215 nemških ogle- duhov.

Priznanje francoskih županov gen. Pershingu.

Dne 29. maja se je vršil v Pari- zu kongres vseh županov vojne- gu pasa. Na tem kongresu je bila sprejeta tudi resolucija, da izra- žajo francoski župani generalu Pershingu popolno zaupanje, pre- dvsem pa srčno zahvalo za vse si- jljane uspehe in pomoč, katero, je doslej naklonil gen. Pershing francoskemu ljudstvu.

poro. Prejel sem od naslednjih društev K. S. K. J. denarne prispevke:

Stev. 5	\$ 6.68
153	3.30
62	2.55
93	6.75
156	6.45
108	5.00
74	2.75
13	3.00
115	2.30
111	1.55
43	5.00
95	2.50
57	5.00
59	9.20
112	2.00
41	2.55
105	7.00
53	6.75
4	2.75
101	3.00
158	1.40
94	2.00
45	2.05
58	5.00

Skupaj \$96.48

Še enkrat srčna hvala vsem darovalcem Bog vam stotero povrni!

Ivan Murat, član društva sv. Sreča Jezuscega št. 54, K. S. K. J. Chisholm, Minn. 29. maja 1918.

Plattsburgh, Barracks, N. Y.

Cenjeno uredništvo:

Ker sem čital v našem "Glasilu K. S. K. J." že številne dopise, slovenskih vojakov, ki služijo pod istim praporom kot jaz, zato upam da boste tudi meni odstopili nekoliko prostora. S ponosom čitam vedno naše vrlo "Glasilo K. S. K. J." posebno v zadnjih časih odkar zastopa in deluje za Jugoslovansko idejo. Koliko je Glasilo s tem naredilo med svojimi približno 13,000 tisoč člani (ami) se sploh ne da povedati.

Dovolj je, ako se pove da med temi člani (ami) veje sedaj odporni duh proti našim stoletnim tiranom. K temu je pripomoglo tudi naše vrlo Glasilo, katerega je seveda bila tudi dolžnost, toda važno je, da je isto docela izvršilo svojo nalogo.

Zatorej čast "Glasilu K. S. K. J." in njenemu uredniku!

Zadnji teden sem prejel od tajnika dr. sv. Barbare, št. 3. J. S. K. J. glasovnico, kjer je za glasovati, ali se naj J. S. K. J. pridruži S. D. P. Z. ali ne; — jaz sem namreč tudi čisti enkrat.

Dovolite mi cenjeni urednik izpregovoriti nekoliko besed o tem glasovanju J. S. K. J. Vem, da je neumestno razpravljati o drugih organizacijah v našem Glasilu, toda stvar je ta, da ne dobivam Glasila J. S. K. J., dasiravno sem član "J. S. K. J." in plačujem za "Glasilo" "G. N." Naznanil sem tajniku že dvakrat; kaj je vzrok da ga ne dobivam mi je neznan.

V Clevelandu pri dr. "sv. Janeza Krstnika", so kovali verigo za neko združenje že od leta 1916, — od zadnje konvencije "J. S. K. J."

V Clevelandu je tudi predsednik združevalnega odbora. To je mož, ki je na zadnji konvenciji rejal, da v zavilni situaciji na vse strani, da bi odbili od J. S. K. J. nesrečno ime "Katoliška" katero dela toliko preglavico radečim pandurjem.

Na konvenciji se ni dalo tega narediti. Kaj sedaj? Nič, neizprosen boj so napovedali temu imenu "K." Vso komando je prevzelo znano Chicaško društvo "Jugoslovani." Toda zastoj, stena je bila pretrda, bila je, prava "Wall stone", opraviči niso ničesar, — zgubili so bitko.

Sedaj so poskusili drugje, kajti napetih imajo več strun.

Narodu pripovedujejo, že več let kako potrebna je združitve slov. organizacij, kajti to priliko se da uporabiti tudi za masko, s katero se bo prevarilo "Katoličane" da prostovoljno predajo in izročijo vse svoje premoženje svojim lastnim sovražnikom.

Naj vsak razume pisca teh vrstic, da on ni proti združenju slov. organizacij, — toda je vprašanje na kaki podlagi naj se združijo.

Ali je umestno, da se Katoliška organizacija pridruži k organizaciji, koje načela in ustava so proti katoliškim načelom? Čitate li naj sodijo sami! Članom J. S. K. J. pa samo nekoliko vprašanj: Po Vaši organizaciji ki nosi "Katoliško" ime, bo Vas vsak imel za praktičnega katoličana. In če ste katoličani, zakaj ne poskusite pridružiti se h katoliški organizaciji? Jeli Vas sram?

Zakaj raje k sovražnikom, nego v svoj lastni tabor?

Mojta, katoliški ki sta Mami J. K. S. J., kje so Vaša arca, kje Vaša pamet!

Ali se res ne upate narediti reda v Vaši katoliški organizaciji? Ako si ne upate, potem v resnici niste vredni da nosi Vaša organizacija ime "Katoliška."

Vsem sovražnikom črke "K." pa še en poziv!

Lansko leto je pisec teh vrstic objavil dopis v "G. N." pod naslovom: "Kdor je povzročil sedanjo borbo pri 'J. S. K. J.'"

V tem dopisu je pozival vse sovražnike črke "K.", da naj pridejo z dokazi na dan, in z vzrokom zakaj sovražijo ime "K." — Če ne, da so pa največji izkoriščevalci in sovražniki slovenskega naroda v Ameriki!

Niti eden se ni oglasil; zakaj ne, je umevno, kajti če bi se, bi moral privleči na dan edini vzrok ki bi bil, njim v lastno škodo, kajti pokazati bi morali v beli dan njihovo črno zavist, in nevoščljivost ki sta bistvena dela njihove zavite propagande.

In s tem da niste prišli z dokazi na dan, ste podpisali in javno potrdili da ste v resnici Vi vsi proti katoliški agitatorji to kar je Vas pisec teh vrstic lansko leto imenoval, namreč škodljiva golazen, in sram Vas bodi!

Ti slovenski narod, pa, ki imaš še vsaj nekoliko zdrave pameti zvestobe in ljubezni do svojega naroda, vzemi si za zgled "slovensko Rusijo," katero so socialisti takozvani boljševiki zapeljali v prepad, iz katerega, ga ni človeka da bi jo spravil na pravi tir. — Anarhizem ima zdaj tam svoj dom, kjer brat brata kolje in mori! — Vzemite to v predvarek in ako ni si slep, morate spregledati, kako svobodo zamorete pričakovati od nesrečnega socializma.

S pozdravom do vseh naših somišljenikov ostajam udani

John Jerich

"U. S. Wireless operator" U. S. Army.

Član K. S. K. J. in J. S. K. J.

Opomba uredništva: Dasiravno bi se ne smelo naše Glasilo umešavati v zadeve drugih. Jednot, smo priobčili gornji dopis vsled tega, ker ga je spisal razsoden član-vojak, spadajoč k naši Jednoti in J. S. K. J. ker vemo, da spada veliko število naših članov tudi k J. S. K. J. in ker se vrši baš sedaj splošno glasovanje za združenje, smo priobčili dobesedno gornji dopis na tem mestu vsem takim članom v ravnanje in predvarek.

Pisma naših članov vojakov.

Te dni je prejel naš sobrat Fr. Grill v Chicago sledeče pismo od svojega prijatelja Anton Žabkar, ki je v službi strica Sam-a:

Camp Lewis, Wash., 26. maja '18.

Dragi mi prijatelj: —

Ker imam ravno dovolj prilike in časa, se mase namenil, da ti zopet pišem. Ravno posebnih novic nimam za danes, kakor to, da bomo postali ta teden ameriški državljani vsi oni vojaki, ki se nimamo drugega papirja; tako je nedavno sklenil senat in kongres, kar je tudi prav. Torej živeli vsi domoljubni novi državljani po raznih taboriščih pred vsem pa naši slovenski fantje! Drugi papir dobi vsakdo, kdor hoče vzeti; skoro vsi so se za to odzvali le nekaj je še takih malčičev, katerim še ne diši amer. državljanstvo; ne vem, kaj bo vlada počela s takimi? Domov jih gotovo ne bodo več pustili, če je le še kdo sposoben za kakšno delo. Kolikor nas je Kranjcev tukaj, homo se zanaprej nosili vojaka suknjo strica Sam-a, ker smo je že precej navajeni, tako, da civilno življenje ni več za nas. (Živeli! Op. ured.)

Tukaj so časopisi pisali, da bodo mogoče poslali tudi nas čez "lužo", a tega še ne vemo za gotovo. Sploh pa, mi Kranjci, ker smo hude krvi, že komaj čakamo tega povelja, da bi šli "over there"; tu nas je 15 Slovencev, katere poznam; morda jih je kaj več, pa človek ne ve za vse. Pokazali bomo že kajzgeru kakšno so slovenske klufute in pesti!

Nadalje ti poročam, da sem bil minulo nedeljo v Seattle, Wash. To je prav lepo mesto; a še bolj me je zanimala vožnja po Ameriki čez jezero z ladjo. Ko sem šel nazaj, sem se ustavil tudi v Tacoma, Wash. To je tudi zelo krasno mesto, broječe kakih 120,000 duš. Slovencev živi precej tam, največ pa Japoncev (teh še 5 krat več). Tukaj v državi Washington je polno Japoncev.

Zadnji teden smo imeli 3 dni in 3 noči oročne vaje, kjer smo lahko po noči lovili polhe, kakor v starem kraju. Če bi bila sedaj zima, bi ti poslal takoj eno "polhovko" (kapa) ker vem, da te redno po zimi v ušesa zebe, ali bi ti poslal par polhovih beder, ki so boljše kot kurje. Pa vsa predaleč ločena.

Tu se prostirajo velikanski gozdovi, da jih ne morem opisati in je divjačina dovolj. — Hiše smo pa kar na hrbtu nosili kakor polži. To to je prijetno življenje v vojaškem stanu. Ali ni to ugodno? Kamor prideš, tam si doma in si lahko postaviš svojo hišo iz platna; koliko se pri tem že na renti in popravkih prihrani!

Sedaj te pa prav prisrčno in lepo pozdravljam, kakor tudi vse ostale prijatelje in znanice v Chicago.

Tvoj znanec
Anton Žabkar,
Co. B, 44th U. S. Inf.
Camp-Lewis, Wash.

Lokalne vesti.

— V naši slovenski cerkvi sv. Štefana se je vršila minulo nedeljo dop. ob 10:15 slovesna sv. maša povodom 20. letnice obstanka te fare. Te sv. maše se je udeležilo številno vernikov, pred vsem pa razna naša podp. društva. Sv. mašo je daroval naš domači župnik Rev. A. Sojar; dijakon je bil Rev. Valentin Kohlbeck, O. S. B., glavni urednik českega katoliškega časnikarstva: v Chicago na Allport in 18 cesti; subdijakon: Rev. Bernard Herman, O. S. B. čisti župnik na hrvaški župniji cerkve sv. Trojice na Throp St. Slavnostni govor je imel Rev. John Plevnik, župnik v Jolietu in ustanovitelj naše slovenske fare sv. Štefana.

Popoldne smo imeli pete liturgije; blagoslov je podelil Rev. Fr. Ažbe župnik v Waukeganu, ki je chikaškim Slovincem še v dobrem spominu kot misijonar v letu 1915. Č. g. A. M. Krašovec je prišel pozdravit chikaške Slovence kot njihov bivši župnik, a žal, je došel nekoliko prekasno. — Zgodovino in opis naše fare bomo priobčili v prihodnji številki.

— Minuli teden so odšli k vojakom v Jefferson Barracks, Mo. še sledeči slovenski fantje iz naselbine: John Gregorich, Fr. Terselich, in John Kern. — Želimo jim mnogo uspeha, vstrajnost, zdravja in srečen povratek.

— Dne 1. t. m. je društvo sv. Štefana št. 1. sklenilo, da se korporativno udeležijo velike patriotične parade, katero priredijo ta dan vsled želje preds. Wilsona o sobito inozemski narodi, živeti tudi v našem mestu. Preskrbljeno bo da bo imela pri tej paradi slovenska skupina svojo lastno godbo in napis v paradni vrsti. Tekoči teden bomo dobili od glavnega pripravljalnega odbora več podrobnosti o katerih poročamo obširneje v prihodnji številki. Tem potom uljudno vabimo še vsa ostala naša slovenska društva, da bi se korporativno udeležila prihodnje patriotične manifestacije. Istotako vabimo tudi naša sobratska društva iz South Chicago; ter lokalna društva J. S. K. J., S. N. P. J., S. S. P. Z. in druga. Zastopnikom za Slovence pri tej paradi je bil določen urednik našega lista.

— Dne 30. maja (na Spominski dan) dop. ob 10. uri je priredila podružnica S. N. Z. v Chicagu patriotične shod v Cerkveni dvorani in sicer povodom prve obletnice majske deklaracije. Shod je bil primeroma dobra obiskana od strani članov in drugih rojakov. Govorili so: Ivan Zupan, Alojz Žužek in Rev. A. Sojar. Pri tej priliki se je ustanovila Zveza Jugosl. žena in deklet z 21 članicami. V kratkem bo ta ženska podružnica razvila svoje delovanje za Amr. Rdeči križ. Tozadevno opozarjamo na današnji oklic, ozir. dopis neke vnete Slovenke, ki je priobčena na 4. strani lista.

Podružnica S. N. Z. je prejela ta dan iz Clevelanda, O. tri brzojavke in sicer sledeče: — "Glavni odbor S. N. Z. pošilja iskrene pozdrave, Vam želi mnogo uspeha pri trudopolnem delu za osvoboditev Slovanov. Le korajžno naprej za pravičje! — P. Schneller."

"Živela chikaška podružnica. Živela Jugoslavija! Vam, kličemo."

Dr. James Ev. Kerk v Clevelandu. — A. Grdina.

"S pozdravom Vam želimo obilo uspeha za osvobođenje trpečega naroda. Živela Jugoslavija! Za Zvezo Jugosl. žena in deklet: Agnes Zalokar."

Predstojatelj pozdravi so se predčitali z velikim navdušenjem in klici: "Živela Jugoslavija! Živela naša slovenska metropola v Clevelandu."

— Dne 3. t. m. se je zgledil v našem uredništvu rojak Josip J. Brince, hiš. posestnik in alderman mesta Eveleth, Minn. Prišel je semkaj, da se udeleži pogreba pok. prijateljice gđe. Ane Kenig. Sobrat Brince ostane v Chicagu ves teden, ker bo zastopal mesto Eveleth na narodni konvenciji ognjeasnih komisarjev, ki se vrši te dni v Chicagu.

— V nedeljo dne 9. t. m. priredi Slovenski pečlarski klub svoj redni letni izlet v Willow Springs v gozdu Pet. Hush-a. Odhod iz avto trukom ob 9. uri dop. izpred gostilne Joe Perko-ta.

Pokojni sosestri Ani Kenig v spomin.

O, da se moja smrt
in moj pogreb in moj pokop
tedaj ne prigode,
ko na polje in vrt,
doline in gore
ob cvetu cvet pripenja
pomlad — celo na grob.
Anton Medved.

Kruta in neizprosna smrt je posegla te dni zopet v našo chikaško slovensko naselbino. Za svojo žrtve si je izbrala dne 30. maja zvečer ob 8. uri občežnoma in nad vse spoštovano rojakinjo, gđe. Ano Kenig, v najlepši deviški dobi, staro 23 let. Angelj smrti ji je zatisnil očesa predzadnji dan pesca maja v Bradley, Ill., kjer se je zdravila pri svoji stari materi Mrs. Katy Stefanič. Njeni stariši, živeči v Chicagu na 2230 W. 23. Pl. so jo poslali vsled nasveta zdravnika ven na deželo. Venkaj iz mesta je gnalo tudi pokojnico, kjer je mislila in iskreno želela zadobiti zopet zdravje. Gnalo jo je venkaj iz mesta, da bi uživala kras svojega zadnjega maja in se zadnjič tolažila in veselila kot h. rajčica cvetka med pravim majskim cvetjem in zelenjem v naravi.

Žal, da se naši Ani ni izpolnila želja, katero je gojil tudi naš poznani pesnik Anton Medved. — Morala je umreti predzadnji dan cvetočega maja v svoji najlepši dobi življenja. K tej pesmi bi lahko dostavili še resnične besede pesnika Preširna:

"Odprta noč in dan so groba vrata."

Gđe. Ana Kenig je bila rojena v Chicagu pred 23. leti. Vsakdo, kdor jo je poznal jo je lahko smatral za vzor pristne ameriške Slovence. Vzgojena je bila v pravem krščanskem in narodnem duhu. Njeno največje veselje je bila slovenska pesem in slovenska govornica. Še kot 12 letna deklica je pričela peti v naši cerkvi, ter je bila sodelujoča članica slov. cerkvenega zbora neprestano tekomo 10 let. Ko se je ustanovil Slov. tamb. in pevski zbor "Lira" je bila pokojna Ana tudi zvesta in vneta članica tega zbora. Sodelovala je pri vsakem javnem nastopu, kot pevka in kot izveščana tamburašica. Večkrat je pokazala svojo nadarjenost tudi na slov. gled. odru. Nikdo bi si ne mogel predstavljati, da je bila gđe. Ana Kenig rojena tu v Chicagu, ker je popolnoma obvladovala naš slovenski jezik, dasiravno ni nikdar hodila v kako slovensko šolo. V prostih urah se je kratkočasila doma kaj rada s klavirjem in pevanjem lepih slovenskih pesmi; dane (2. junija) ko to pišemo pa leži naša Ana v rakvi nedaleč od onega klavirja, ki je ves obdan in posut s cvetjem. Strune klavirja plakajo v svojem molčečem žalovalnem akordu poleg ohih nežnih, spretnih in mladih rok, ki so tako rade po njih udarjale. — Kdo zamore prešteti številne vence, šopke in rože, ki so obdajali njeno rakev? — Številne prijatelje in znanee, ki so jo hodili kropiti, in jemati od nje zadnje slovo? Kdo zamore popisati bolest ljubljene njene matere, očeta, sester in bratra, pri vseh teh ganljivih prizorih? —

Gđe. Ana Kenig je bila zaposlena več let v pisarni N. Y. Central železn. družbe. Pred 9 meseci se je prehladila, ko je bila na počitnicah v hladnih gorskih krajih Colorade. Vso razgredo od hoje, jo je nekega dne ujel dež, kar ji je

novotično prehlad, kasneje pa jetiko, za katero je morala podleči. Pokojna Misa A. Kenig je spadala 3 leta k društvu Mar. Pom. št. 78 K. S. K. J. v Chicagu; bila je ves čas vneta nadzornica tega društva in marljivega delavka tudi na društvenem polju.

Dne 30. maja, ko se je mudila pri nji v Bradley njena mati in drugi ožji sorodniki, ji je postalo zvečer ob 8 uri nenkrat slabo. Po zavžitku kozarca hladne vode jo je pričelo dušiti v prsih in je v nekaj sekundah za večno zaspala v naročju svoje dragoljubljene matere. — O kako si je želela naša Ana, da bi okrevala! Iti v smrt v najlepših letih in pustiti vse svoje drage za vedno — to ni lahko. In vendar se je par dni pred tem groznim trenutkom pripravljala na smrt. Spravila se je z Bogom in naredila svojo oporoko.

Njeno truplo so prepeljali v Chicagu na dom starišev pokojnice. Dne 3. t. m. se je vršil iz naše slovenske cerkve pogreb na Resurrection pokopališče, kjer sniva večni mir že deseti Slovencev in Slovenk iz naše naselbine. Pogreb je bil veličasten ob številni udeležbi članice dr. M. P. št. 78, pevškega dr. Lira, mnogih sorodnikov, znancev in prijateljev pokojnice. Naravno, da so ji v cerkvi zapeli pevci dr. Lira v zadnji pozdrav in slovo ganljivo žalostinko, ki je marsikomu pri tej priliki privabila solze na lica.

Iskreno sožalje hudo prizadeti družini Kenigovi! Ti pa nepozabna nam sosesstra Ana, živaj se, takaj slavo večnega rajskega maja, tamkaj nad zvezdami! Blag ti bo di spomin!

Ker je umrla gđe. Ana Kenig ravno na Spominski dan, ali na dan Vseh vernih duš, katerega smo obhajali 30. m. m. tu v Ameriki, ji prinašamo na tem mestu v zadnji pozdrav in v slovo še sledečo pesmico, pok. pesnika A. Medved-a:

Vseh vernih duš večer.

Na gomile zapuščene
prišla je nočjo pomlad,
pred slovesom jih poljubiti
zadnjikrat.

Kar je cvetov se žarelo
z vrto v prisojnih lini,
s sabo je prinesla mrtvim
za spomin.

In zazvonil zvon je v stolpu,
in zaplakal je oblak,
in zaječal silen veter
v gluhi mrak,

in zapeli so duhovi
žalno pesem davnih let:
z Bogom, zlate sanje, z Bogom,
lepi svet!

Uredništvo "Glasila K. S. K. J."

IZJAVA SOŽALJA.

Društvo sv. Štefana št. 1 K. S. K. J. je na svoji redni mesečni seji dne 1. junija t. l. enoglasno sklenilo, da tem potom izraža družini Frank Kenig-ovi v Chicagu najiskrenejšo sožalje povodom smrti ljubljene hčere.

gđe. Ane Kenig.

ki je umrla dne 30. t. m. v cvetu njenega življenja. Društvo se je hvaležno spominja, ker je bila vneta članica K. S. K. J. in je sodelovala lansko leto pri neki gledališki prireditvi našega društva. Priporočamo jo vsem članom v molitvah in blag spomin.

Chicago, Ill. dne 2. junija 1918.

Za odbor:

Math Grill, I. tajnik.

IVERI.

Ženske se pogovarjajo veliko rajše o naukah kake sosedice, kakor pa o napakah svojih mož.

Kdor je moder, rad opazuje in posluša molčečega človeka.

Dosti ljudi bi bilo veliko bolj zadovoljnih in srečnih, če bi bolj zaupali sami v sebe.

Tatovi se vedno izgovarjajo, da so tako dobri in pošteni kot drugi ljudje.

Zamašek vinske steklenice omeji moč tudi največjega orjaka.

Odlašanje je tat časa; plena, katerega vam ta tat odnese, ne boste dobili nikdar nazaj.

Vsaka velika reka se začnejo z majhnim studenčkom.

Nekateri ljudje nosijo očala, ker ne verujejo niti svojim očem.

Star pregovor.

Nek Irec je šel nekega den k svojnemu sosedu v vas. Dospelvi pred ograjo hiše, se je moral ustaviti, ker mu je domači pes lajaje zabranil pot.

Irec je pričel na to od daleč klienti sosedu, da naj spravi psa na varno, ker drugače se bo vrnil domov.

— Nikar se ne bojte našega psa, saj ne stori nič žalega; samo laja pa budo. Pomnite, da nam veli že star pregovor, da pes, ki laja ne grize!

— "To je vse prav, dragi sosed. Ta prislovica je meni in vam znana; povejte mi pa še, če je ta pregovor znan tudi vašemu psu?"

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

Skrbimo za domače ognjišče.

Naša glavna dandanašnja dolžnost je, da skrbimo za domače ognjišče, da bodo vsi člani družine zdravi, ko se vrnejo naši fantje v vojske domov. Vsled tega potrebujete zdravilo, ki Vas bo vedno varovalo pred boleznijo, ki Vam bo pomagalo odstranjevati vse škodljive snovi iz Vašega telesa. Za to je Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino najbolj priporočljivo. To vino je z eno besedo najboljšo domače zdravilo, ker odpravlja vse žlečodne neprilike in povrača redno delovanje v prebavnih organih. Dobiva se v lekarnah. Ogibajte se ponarejenih izdelkov ter zahtevajte vedno odločno: Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino (Triner's American Elixir of Bitter Wine) Cena \$1.10. — Zoper revmatizem, nevralgijo, hrbtobol, izpahke, otekline in druge slične bolezni poskusite enkrat Trinerjev Lini-mento, to je izberer pripravek. 35 in 65e v lekarnah, po pošti 45 in 75e. — Joseph Triner Company, 1333—1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. (Adv.)

Društvo "MARIE SEDEM ZALOSTI" št. 50. K. S. K. J.
N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjskem Slovenskem Domu, 57 in Butler St. Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1918:

Predsednik: John Mavinta, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempus, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Zastopnik: Jurij Gerguraš, 4938 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden.

Slovinci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V službu bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Frank Golobčič, 5212 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko sboli in ravno tako opozorje ko ozdravi.

Državna zemljišča.

Rojakom se sedaj nudi prilika, nabaviti si lep, v ravni ležeč, državen vladen svet glasom znane

VOLSTEAD POSTAVE

v državi Minnesota, Koochiching County, kjer je država že napravila velikanske odvajalne kanale, zemljišča izsušila in pripravila za naselitev.

Tak kanal je ob vsaki sekundi in ob vsakem kanalu je že napravljena široka in lepa cesta.

Ta rodovitni svet je bil prej močvirna, kjer je tisočletja gnulo razno rastlinstvo in les — zato je pa tudi goraj plast prsti skoro sam gnoj.

CENA AKRU JE \$7.50.

POGOJI: Več kot 100 akrov ne more ena oseba kupiti; manj pa lahko. Pri nakupu 160 akrov je naplačati takoj \$500; pri 80 akrih \$250, pri 40 akrih \$125; ostane na izplačila. Lastninske pravice se dobe NARAVNOST od vlade ne da bi se bilo treba na farmo naseliti. Kot naplačilo na ta svet se prejmejo tudi

LIBERTY BONDI

(Liberty Bonds accepted) v polni vrednosti, brez vsakega odbitka. Ta državna zemljišča se dobe samo do 15. JUNIJA 1918. Povejte o tej izvanredni ponudbi prijateljem in pišite takoj za nadaljna pojasnila v slovenskem jeziku na

WEST & SKUBIO

Room 1112

112 W. Adams St. Chicago, Ill.

Iskajna vasno mesto.
Lastna Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah Ameriki.
Uredništvo in upravljalstvo: Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.
Naročnina: \$0.96
Za člana, na leto.....\$0.96
Za nečlane.....1.50
Za inosejstvo.....2.00
OFFICIAL ORGAN of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA
Issued every Wednesday.
Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.
OFFICE: CHICAGO, ILL.
1951 West 22nd Place, Phone: Canal 2487.
Subscription rate: \$0.96
For Members, per year.....\$0.96
For Nonmembers.....1.50
For Foreign Countries.....2.00

Oklic na ameriške Slovenke.

Chicago, Ill.
Na Spominski dan, dne 30. maja smo se tudi čikaške Slovenke zavedle dolžnosti, ki nas veže napram narodu. Nismo hotele zastati za organiziranimi ženami in dekletih v Clevelandu in drugod, zlasti za ženskim tujih narodov, marveč začutile smo živo potrebo, da se združimo in kot take začnemo skupno človekoljubno in rodoljubno delo.
Na ta dan je bil namreč patrijičen shod podr. S. N. Z. v Slovenski cerkveni dvorani. Na ta shod so bile v posebnem oklicu vabljene tudi čikaške Slovenke. Z veseljem poročam, da ta klic ni bil glas vpijočega v puščavi, ampak našel je odmev in nas pripravljene. Vedele smo, da je dan 30. maja obletnica znane majske deklaracije, dan narodnega prebujenja, saozvesti in silnega upora proti sovragu naše lepe slovenske domovine. Ko smo pa čitale zadnje čase poročila, kako odločno so naše rodne sestre v stari domovini nastopile in se s tem takorekoč postavile v smrti- no nevarnost, ko so se podpisale za svobodno in neodvisno Jugoslavijo, je nam nekako težko postalo pri srcu, in začutile smo potrebo, da se tudi me čikaške Slovenke združimo in storimo vsaj nekaj v korist naši ubogi slovenski domovini.

Pristopile so:
Mrs. Julija Gottlieb; Mrs. Antonija Malesich; Mrs. Bahovec; Miss Mary Chernoff; Miss Mary Merlak; Mrs. Helena Kušar; Mrs. Jakob Stonicheva; Mrs. Maraz; Mrs. Retelj; Miss Težak; Miss Jennie Slabe; Miss Katy Triller; Mrs. Antonija Omerza; Mrs. M. Sluga; Mrs. Celar; Miss Annie Celar; Mrs. M. Laurich; Mrs. Mary Mravlja; Mrs. Zefran; Mrs. Perko in Mrs. Antonija Zupan.
Odzvalo se nas je primerno lepo število slovenskih žen in deklet. Po primernem nagovoru g. J. Zapana, predsednika podr. S. N. Z. po nastopu glavnega govornika g. Al. Žužeka in govoru domačega g. župnika se je ustanovila Zveza Jugoslovanskih žen in deklet. Takoj prvi dan je pristopilo 21 zavednih žen in deklet v to zvezo, in kot se nam poroča, e bode število v kratkem podvojilo. Vsekako lepo število za začetek.
) Volitve se je sedaj le(ki)C, Volil se je za sedaj le začasni odbor, in sicer:
Predsednica: Mrs. Helena Kušar.
Podpredsednica: Miss Mary Chernoff.
Tajnica: Miss Mary Merlak.
Blagajničarka: Miss Jennie Slabe.
Sklenilo se je, da zveza skliče v najkrajšem času shod za Chicago in okolice, in takrat se bode volile večji in stalni odbor. Ob enem se bode na tem shodu ustanovil tudi odsek Rdečega križa, kajti to je glavni namen naše zveze J. Ž. in D.

Slovenke organizirane v tej zvezi Jugoslovanskih žen in deklet, bomo tem boljše skupno delovale za to velepomembno človekoljubno delo, ker me Slovenke smo posebno spretne v ročnih delih, posebno v pletenju.
Tako, drage rojakinje, apeliram na vse Slovenke, da pristopite v to zvezo, kar vam bode v čast in ponos. Sedaj lahko pokažete, da ste hčere onega malega, toda čvrstega naroda, ki se je sedaj najbolj odločno postavil v bran, in deluje za svobodo. Glas

slovenskih žena in deklet v stari domovini, naj bo tudi naš glas, in kakor je segel ta glas naših bednih rojakinj v stari domovini tudi v najbolj oddaljeno gorsko selo in, ko, tako naj gre ta glas Zveze Jugoslovanskih žena in deklet po vseh slovenskih naselbinah v Ameriki.

Ustanavljajte vse povsod to prekornost Zvezo, da, ko pride čas, ko bode strta in uničena krivična Avstrija, bomo me Slovenke tu v Ameriki lahko s ponosom in brez strahu stopile pred naše sestre v svobodni Jugoslaviji! Zatorej vam kličem še enkrat! Na delo, za svobodo našega slovenskega naroda!

Chikaška Slovenka.

Živela Jugoslavija!

Še nikdar v zgodovini slovenskega naroda ne moremo bilježiti bolj pomenljive pomladi, ko je bila lanska pomlad (30. maja) in pa letošnja. Lansko leto so se predzadnji dan meseca maja vzdignili v avstrijskem parlamentu naši slovenski, ozir. jugoslovanski poslanci, ter so povedali svetu in avstrijski vladi svoje težnje v znanj majske deklaraciji. Majska deklaracija lanskega leta je bil le kot začetek velikega jugoslovanskega pokreta, ki se je čez leto pretvoril v pravi revolucionarni nastop. Dandanes ne zahtevajo več jugoslovanski poslanci svoje neodvisnosti pod avstrijskim okvirom, ampak se hočejo dandanes vsi Slovenci naravnost odepiti od Avstrije, v svobodno jugoslovansko državo.

O tem spontanem preobratu in narodnem gibanju piše sedaj ves svet. O tem smo čitali celo v vseh naših ameriških listih. Dandanes smo bili Slovenci v ameriški javnosti le nepoznani; zadnji čas smo pa zasloveli in se zanimajo za nas vse ameriško ljudstvo in celo ameriška vlada sama.
Kdo izmed nas amer. Slovencev bi si bil mislil pred letom dni, ali ob času objave znane majske deklaracije, da bomo čez leto dni čitali v angleških listih brzojavke in članke, da ameriška vlada simpatizira z Jugoslavo, ozir. da je za ustanovitev iste.

Dne 29. maja smo čitali v čikaških listih debelo tiskano brzojavko na prvi strani pod sledečim naslovom:

"Združene države simpatizirajo s Čehi in Jugoslavo."

Washington, D. C. 29. maja. — Vlada Združenih držav smatra z resnimi simpatijami narodne aspiracije Čeho-Slovakov in Jugoslovancov. Tako se je danes izrazil državni tajnik Lansing.

Naslednji dan smo čitali v dnevniku "The Chicago Daily Journal" sledeč uvodnik:

"Več, kot simpatije je potreba."

Državni tajnik Lansing je rekel večerj, da vlada Združenih držav resno simpatizira (sočustvuje) z narodnimi aspiracijami Čehov, Slovakov in Jugoslovancov. (Jugo Slavs.)

Resno sočustvovanje je dobro; a to še ni vse in zadosti. Čas je, da bi ameriška vlada in ameriško ljudstvo razumelo in tudi delovalo za absolutno skupnost in koristi med temi malimi narodi in med seboj. Čeho-Slovaki in Jugoslavo, ki so predstraže in mejniki naše lastne svobode. Če bodo ti narodi prosti, je tudi naša lastna svoboda zagotovljena. Če bodo pa ti ostali še vnaprej sužnji Habsburgovcev in njenih zaveznikov — Hohenzolercov, potem se lahko primeri, da bo ta roparska družina čez čas zopet pričela s svojim svetovnim strahovanjem in

vse borbo bo potreba zopet iznova pričeti.

V Avstro Ogrski živi okrog 30.000.000. Slovincov. Vsi ti sovražijo Hohenzolercov in Habsburžane. Vsi ti želijo, da bi bili prosti in svobodni pred Tevtoni in Mažari. Vsi ti prosijo za zmago nas zaveznikov. Žal pa, da so vsi ti prikljeni žrtvovati svoje imetje, svoje delo kri za vladarje, katere črtijo; da se morajo bojevati samo za njih slavo in pohlepe s onimi narodi, katere ljubijo.

Takega sistema ne smemo več trpeti; tak sistem se mora uničiti. Svet ne more obstojati, če je samo polovico pangermanski, drugo polovico pa svobodni; pri tem mora veljati le eno načelo in to je: popolna svetovna demokracija in v svoboda V nameravanih svobodnem svetu pa ni prostora za Avstro-Ogrsko. Mi moramo izposlovati in dati Čehom, Slovakom in Jugoslovonom ne samo naše resne simpatije, temveč jih moramo odločno pripoznati za svobodne in neodvisne narode. Poleg tega jih moramo pripomagati z denarjem in propagando; z orožjem in municijo, da se bo ta njih svoboda za stalno uresničila.

Ali vam ne bije vesela sreča, ko čitate te zlate besede državnega tajnika Združenih držav? Ta krasen ugodnik, enega izmed največjih čikaških dnevnikov? Rojaki ameriški Slovenci! Duh pok. Dr. Janeza Kreka je prešel že preko oceana v sra svobodoljubnih in pravičnih Američanov. O škoda, da pok. Dr. Kreka ni danes več med živimi! Kako bi se razveselil izjave našega državnega tajnika! Kaj bomo pa sedaj mi ukrenili in počeli? Ali bomo še vnaprej kimali in spali? Če se že vlada Združenih držav zanima za naše narodne ideje, je pred vsem in najprvo tudi sveta dolžnost vseh ameriških Slovencev, da stopijo sedaj na plan. Sedaj je čas, da dvignemo svoje roke in glasove, da se organiziramo v veliko narodno celoto in se naši slavni vladi iskreno zahvalimo da sočustvuje z našimi nesrečnimi sobraty v stari domovini; da jim želi svobodo, da bo Amerika pripomogla k njih samostojnosti, ali k dosegu njih ciljev.

Dandanes imamo v Ameriki dve razne Narodne stranke. Ena koraka po tej poti, druga po drugi. Vsakdo trdi, da je njegova stranaka prava. Ali res nečete v tem velikem trenutku odnehati? Ali ne veste kaj se godi dandanes na Slovenskem? Ali ne veste kako stališče zavzema sedaj Amerika napram jugoslovanskem vprašanju? In še vedno trobite svoje. Še vedno gorite za nedosegljive aspiracije (samostojno slovensko republiko!) Kdo vam je porok zanjo? V starem kraju se bratijo Slovenci, Hrvatje in Srbi ter nazivajo troedin narod. — Vi pa vse to gigantno početje odbijate in zavračate! Ali ste Vi volja in moč slovenskega naroda v starem kraju? Kdo ima pravico določevati si način vladanja: isti narod, ki se bori za svobodo že 4 leta, ali isti, ki je 4000 milj od njega oddaljen in nima tam za črtho pravice kakega določevanja?

Kako zamorete narodu usiljevati in ukazovati stvar, katere oni narod noče in ne mara? Tako početje je naravnost abotno in proti zdravi pameti.

Rojaki in rojakinje! Sedaj je napočil oni čas, da pokažete svetu, da tudi Vi sočustvujete s slovenskim narodom v stari domovini, kakor sočustvuje z njim vlada Združenih držav. To sočutje pokažite s tem, da pristopite vsi v Slovensko Narodno Zvezo. Pomen in cilji te narodne organizacije so popolnoma v smislu z željami Slovencev v stari domovini. Ne počivajmo več. Ne dvojimo se več! Ne črtimo se več! Časi so preneseni.

Vstanimo in dvignimo svoj glas, ki bo zaozil preko Atlantika, preko Sredozemskega, preko Jadranskega — tja do Črnega morja: Živela Jugoslavija!

Avstrija v nemški pasti.

(Po Internat. News Service.)

Washington, D. C., 14. maja. — Avstrijski cesar Karel se je dne 11. maja t. l. formalno uklenil v nemški jarem. Uspehi tozadevne veleznakišne konference med avstrijskim in nemškim vladarjem so bili semkaj šele danes naznanjeni.

To konferenco in posledice iste se pripisuje največjim zgodovinskim dogodkom tekom zadnjih 75

let. List "Frankfurter-Zeitung" razpravlja, vsa ponosna v svojem članku o tej dvoezvi, v katerem omenja štiri glavne točke in sicer: Utrditve zveze, združenje vojaške sile, carinjsko zvezo, pripomožanje enakih narodnih postav za obe državi.

Diplomati zatrujejo, da tvorijo te pogodbenne točke organsko unijo, ne pa združenje. Vse te točke se nanašajo namreč samo na eno suvereniteto. Lahko se jih po moči primerja konstituciji Združenih držav.

Na podlagi te zveze se je oživilo zopet staro nemško federacijo, samo to je razlika, da bo zanjprej glavno mesto Berlin, kot je bilo do leta 1844 in ne več Dunaj.

Francosko časopisje je mnenja, da je baš sedaj v Avstriji nastopila ona doba, ko bodo nemški bajoneti zatrli vsak korak vseslovenskega gibanja.

Nemčija se je takoj pa tej sklenjeni dvoezvi poslužila dane ji pravice, da utrjuje združenje svoje in avstrijske vojaške sile. Poročila se namreč z glavnega italijanskega vojnega stana, da je moralo mnogo avstrijskih častnikov na italijanski fronti izročiti po veljstvo nemškim častnikom; dalje je nemški kajzer odredil, da bodo gotove gorske točke na tirolski strani zanjprej branile bavarske divizije. Najbolj pomenljivo je pa dejstvo, da bode poslala Nemčija več oddelkov svojih domobrancev v razna avstrijska mesta, kjer nastaja upor in kjer avst. vlada ne zaupa več svojem lastnemu vojaštvu.

(Op. uréd. Dne 20. sept. 1908 in pri zadnjih nemirih v Ljubljani je streljalo še avstrijsko nemško vojaštvo na nedolžne slovenske žrtve. Od sedaj naprej bode pa to delo opravljali nemški piketiharbovi iz Berlina. Uboga Slovenija!)

Ameriški vladni uradniki in diplomatje so s sedanjim gibanjem nekaterih narodov v Avstriji zadovoljni in odobravajo razne protivladne in protinemške demonstracije, kakor v Pragi, Ljubljani, i. t. d. Iz teh demonstracij se da lahko sklepati ves bodoči avstrijski problem in notranji preobrat. Svoječasno se je predsednik izrazil da je proti temu, da bi se Avstrijo razkosalo; bil je pač zato, da bi se ugotovilo pravice vsem manjšim avstrijskim narodom. Dandanes je pa Mr. Wilson povsem drugačnega mišljenja. Današnji položaj in razmere v Avstriji so pa take, da Avstrije ne bode razkosala sama Nemčija in njeni sovražniki, temveč jo bodo razcepili sami avstrijski narodi ker niso več z njeno vlado zadovoljni. Na vsak način kažejo sedanje razmere v Avstriji na to, da smemo z gotovostjo poslušati nje mrtvaški zvon; propad Avstrije je siguran in zapečaten.

Avstrija, nemška vazalka.

London, Anglija. — Zadnji stanek avstrijskega cesarja z nemškim vladarjem v glavnem nemškem vojnem stanu je povzročil po celem širnem svetu velikansko pozornost.

Nemčija je že dolgo časa stegala svoje roke, da bi spravila svojo zaveznično (Avstrijo) popolnoma v svojo past, in to se ji je dne 11. maja posrečilo. Avstrija bo zanjprej le nemška kolonija, in njena vazalka. Zaeno se je na tej konferenci tudi ojačilo vojaško silo med centralnimi zavezniki, Nemčijo, Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo.

Da je Avstrija ponižna deklaracija, lahko sklepamo že iz tega, ker je dovolila Nemčiji kontravno nad živili na Češkem. Dasi ravno je imela Avstrija važno besedo in delovanje v zadnji vojni z Rumunsko in Ukrajino, bo imela sedaj po sklenjenem miru edinolet Nemčija glavni delež in glavni dobiček od Rumunske in Ukrajine. Znan je, da si je Nemčija s silo podjarmila vse rumunske petrolejske vrelce za dobo 99 let; torej bo morala Avstrija kupovati od Nemčije rumunski petrolej. Žito in razni živeži v Ukrajini je pobrala Nemčija, med tem ko ljudstvo v Avstriji umira lakote.

Mnenje Avstrije.

Avstrijsko časopisje (vladni napklonjeno) se izgovarja, da je bila Avstrija prisiljena storiti to dvoezvo vsled lastne samoodrambe, vsled strahu pred zopetnim napadom od strani Rusov in drugih številnih sovražnikov do Avstrije.

nim sovražnikom. Vsed tega se moramo okleniti defenzivne? Zveze; vsled tega smo morali skleniti zvezo narodov da bodo isti varni pred bodočimi vojnami. Dvoezveza pomenja samo zaščito, pred zopetno vojno.

List "Deutsche Volkszeitung" je prinesel te dni dobesedno pogodbo, katero sta sklenila nemški in Avstrijski cesar dne 11. maja t. l. Ista se glasi sledeče:

1) Njega Velikanstvo, nemški cesar in pruski kralj kot ena stranka — in Njega apostol. Velikanstvo, avstrijski cesar in ogrski kralj kot druga stranka, tvorita tesno vojaško zvezo za dobo 25 let; v tem času se podvržeta obe stranki, da bosta vporabljali vse sile svojih narodov za vojaške namene. Združeni narodi Nemčije in Avstro-Ogrske naj posvetijo vso svojo skrb temu, da bodo lahko morebitnem bodočem slučaju, do cela pripravljene, ali v svoji največji odmerjeni sili. Samo na ta način bo trajala kaka bodoča vojna samo malo časa. Če bi imeli ti zavezanci svoje armade že leta 1914 tako na razpolago in pripravljene, bi bil že davno konec sedanje vojne.

2) Vse moške osebe, ki so zmogne nositi orožje, naj se temeljito izvežbajo v vojaškem duhu. Dalje naj se odredi posebne vire in korake za ustanovitev pomožne vojaške službe, v kateri naj se izdeluje samo orožje in municijo.

3) Določbe, tikažeče se organizacije, poduka in vporabe zavezniške vojaške sile, naj bodo sestavljene na en, prikladen način. Inicijativo k tej točki naj ima pred vsem Nemčija v svojih rokah. Formacija vojaških čet v Nemčiji in Avstro-Ogrski naj bo narejena tako, da bo ista tvorila samo eno, ali celokupno armado; vso to armado se mora smatrati za veliko oboroženo prijateljsko silo, ne pa za tujo.

4) Oboroženje te armade naj se opira na enotni in jednaki podlagi. Vsaka posamezna država naj jemlje in dobiva vojne potrebščine iz zaloge svoje najbližje države, ne pa iz oddaljenih krajev, kakor je bila to dosedaj navada.

5) Zavezniške čete (čete dvoezve) naj stopijo v ožjo medsebojno stiko, glede izobrazbe, spoštovanja, ljubezni in nastopa. To načelo naj bo glavno načelo za vse bodoče častnike. Poleg tega naj se častnike medsebojno izmenjava tako, da bodo nemški častniki zapovedovali avstro-ogrski armadi in naobratno.

6) Vse predpriprave za bodoče vojne naj se vršijo po sporazumu generalnega štaba. To bo zahtevalo ožje in bolj tesno delovanje med častniki generalnega štaba in vladnimi ministri. Vse te predpriprave naj se vrše in izpopolnjujejo v zadostni meri še v mirnem času.

7) Vse železniške črte in prometne zveze naj se izdelajo ter vrše med obema državama po enem, skupnem načinu.

Kranjsko — Krajina.

Spisal † prof. Simon Rutar.

Znano je, da naš slavni učenjak Miklošič izvaja ime glavne slovenske dežele od Carnia, Carniola, opiraje se zlasti na Pavla Djakona, ki piše, da je "Carniola Selavorum patria" (Miklosich, Fremdwörter in den slavischen Sprachen, Denkschriften der Wiener Akademie, Bd. XV. sub voce Kranj.) Res je, da so po spričevanju Jordanisa, Prokopa in Einharda (Vita Hludovici imperatoris ad 820) Karni ali Karnijoli tu di na Kranjsko segali in ob gorejni Savi prebivali. Ali Einhardovi "Carniolenses" so morali biti že Slovenci in očitno je, da je ta izraz skovan od Pavlove Carniole. Pavel Djakon je po tedanji šegi rad tetimologoval, ali kakor Jordanis, navadno prav nesrečno. Tako je znano, da izvaja ime Kotrotan od panpenskega mesta Carnuntum ("fugit ad Selavorum gentem in Carnuntum, quod corrupte vocitant Carantanum," knj. V. gl. 22.) Prav tako je premenil slovensko ime Krajina v "Carnia" ali "Carniola" in vsi naslednji pisatelji so ga posnemali in prepisovali.

Da je pa Kranjska dežela imela poleg tega učenega, diplomatskega imena tudi svoje domače, slovensko nazivanje, pripovedujeta nam izreco listini Otona II. iz l. 973., v katerih se bere, da se Carniola, "po domače, z ljudskim izrazom" (vulgo ali vulgari vocabulo) imenuje Creina marchia ali Chreine (Šumi, Archiv, I. pg. 98). Omenjeni listini govorita tako jasno, da pač nikdo ne more dvojiti, ka je Krajina slovensko, domače ime, po polnem neodvisno od latinskega Carniola. Zato je tudi neresnična opazka prof. Luschina, da je "Krajina" le slovenski prevod latinske besede "marchia" in da je ta preložena beseda počasi Nemcem postala "nomen proprium" za Kranjsko (Primeri: Šumi, Archiv I. pg. 51, nota 7).

Krajina ne prihaja od kraj v pomenu "finis" nego v pomenu "regio" in je torej ravno to, kar srbsko-hrvatska pokrajina ("provincia"). Že pokojni Hitzinger je bil opomnil, da v besedi "Krajina" "a" dolg, ne kakor v krajen, skrajen — extremus. Za vzgled je navedel Suho Krajino na Dolenjskem in Krajino ob Sotli. Krajina pomenja torej "domačo zemljo" in Krajinec je "domačin, domorodec." To se najbolje spozna iz neke stare hrvatske pesni, ki se je pela po Boki kotorski in je bila zapisana konec XVII. stoletja. V njej se poje o junaštvu Peraščanov (Perašto) tako-le:

"I ono su učinili Peraštani vite-zovi,
I ono su učinili krajine i vitezovi,
Dobri krajšnici."

(Narodni list 1875, broj 60.) "Krajine" v pomenu "deželni bramborci" je prešlo tudi v italijanski jezik in je bilo pod benečansko vlado po Dalmaciji sploh navadno. (Prim. "Le Craine della Castella", Lago, Memorie storiche della Dalmazia, I. 454.) Ime "Krajina" v pomenu "pokrajina, dežela," nahaja se razven po Slovenskem tudi po ostalih jugoslovanskih zemljah. Obče znana je hrvatska Krajna med Uno in Vrbasom v severozahodni Bosni. Ravno tako se imenuje tudi makarsko primorje v Dalmaciji: "Gornje Primorje" iliti Krajina kod Neretve (Na stolietnicu Andrije Kačić-Miošića pg. 3). Ta Krajina ("Crayna") omenja se prav po gostem v listinah XIII. do XV. stoletja in njeni prebivalci so se imenovali "Krajinjane" (Craynenses, Jireček, Handelsstrasse, pg. 27). Druga Krajina je v severni Albaniji med morjem, Skadarskim Jezerom, Barom, Skadrom in Ulcinjem (Književnik I. pg. 222), ali molje med Rumijoplanino in Skadarskim Jezerom. Ta Krajina se omenja že v listini od l. 1247 (Miklosich, Monumenta Serbia pg. 31).

Iz tu rečenega se vidi, da je sedaj navadna pisava Kranjec, Kranjsko čisto napačna, ker se od kraj, krajina ne more izvajati (Miklosich, Lexicon palaeoslovenicum sub kraj), in vendar je zgodovinsko dokazano ter z mnogimi analogijami podprto, da se je sedanje Gorenjsko prvotno imenovalo Krajina. Pisati bi nam bilo zatorej Krajinec subst. der Krainer in krajinski adj. krainisch.

Židovski minister na Ukrajini.

Kakor poroča "Deutsche Warschauer Zeitung", je postal v ukrajinski minister za židovske zadeve Mojzes Lieberfarb. Tudi ukrajinski denar, karbovanc, nosi napis tudi v židovskem jeziku. — (Slovenec, 25. febr. 1918.)

Bog je samo eden.

"Kuryer Illustr. Codzienie" piše: Ni bogov poljskih, nemških, francoskih, ruskih — Bog je samo eden. Eden je Bog, a ta ni v službi potentatov. Ta eden Bog ni bog militarizma. On je naznanil mir ljudem, ki so dobre volje. Ta Bog ne zapoveduje naj krademo in si želimo to, kar ni naše, ta Bog prepoveduje krivo pričevanje. Eden je Bog in ta je pravičen. (Zaplenjenih deset vrstic.) — (Slovenec, 20. febr. 1918.)

Najbolj se boš dekletu dopadel če ji rečeš, da je pripravna in zmorna za gledališko igralko.

Modrijan je mož, ki gleda in razsoja, kako drugi ljudje delajo napake.

Popolna sreča se ustavlja le pri onih, ki tudi druge osrečujejo.

Trgovce izhaja tudi brez reklame takoj, kakor voz brez kolomaza, vendar bolj težko in počasi.

Če se ti norčuje in posmehuješ drugim, ne maraš dosti, če tudi tebe drugi za nos vodijo.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

od ustanovitve do 1. maja 1918 skupna izplačana podpora

\$1,369,010.32

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Math Jernan, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620—10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave., West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POBOTNI ODBOR:

Mihail J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Bugar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canal 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnine pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Zveza

v Ameriki

(Slovenian National Alliance)

SEDEŽ: CLEVELAND, OHIO.

Glavni urad: 1052 East 62nd St., Cleveland, O.

Častni predsednik: Rev. Matej F. Kebe, McKeesport, Pa.

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

1) Podpredsedniki: Rev. James Černe, 820 New Jersey ave., Sheboygan, Wis.

2) Filip Gorup, 1006 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

3) Rev. Fr. Mihelčič, Ely, Minn.

4) Louis J. Pire, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tajnik: Frank Hudovernik, 1052 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Blagajnik: Joseph Svete, 1782 E. 28th St., Lorain, Ohio.

Nadzorniki:

1) Dr. James M. Seliškar, 6127 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

2) Josip Perko, 2236 So. Wood St., Chicago, Ill.

3) Agnes Zalokar, 1081 Addison Rd., Cleveland, Ohio.

4) Louis Jager, box 295, Hibbing, Minn.

Porotniki:

1) Anton Grdina, 6127 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

2) M. Kostanjsek, 302 No. 3rd West, Virginia, Minn.

3) M. F. Kopal, 1240—3rd St., LaSalle, Ill.

4) Rev. F. J. Azbe, 620 Tenth St., Waukegan, Ill.

5) Jakob Ambrož, 429 East 160th St., Cleveland (Collinwood), Ohio

Zastopniki v Jugoslovanski Narodni Svet:

1) Dr. Frank J. Kern, 6204 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

2) Rev. K. Zakrajšek, 62 St. Marks Place, New York, N. Y.

3) Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Uradno glasilo: "Jugoslovanski Svet", 461—8th Ave., New York N. Y., in drugi listi, ki so nam naklonjeni.

Vse denarne pošiljke in stvari, tikajoče se Zveze naj se blago voli pošiljati na glav. tajnika Fr. Hudovernik, 1052 E. 62nd St., Cleveland, Ohio.

USTAVA IN PRAVILA SLOVENSKE NARODNE ZVEZE V AMERICI

(Slovenian National Alliance of America.)

Sprejeta na prvi konvenciji v Clevelandu, Ohio., dne 15. aprila 1918.

(Konec).

NAČELA.

Obupna borba za življenje in smrt našega naroda zahteva, da posveti vsak Slovenec in Slovenka vse svoje sile temu glavnemu cilju, da se naš narod, razkasan in zatiran skozi stoletja, osvobodi in zedinimo s Hrvati in Srbi v eno državo in da zadobi vse potrebne pogoje za vsestranski svobodni kulturni in gospodarski razvoj. Radi tega smatra za neobhodno potrebno, da se vsi strankarski spori odlože, dokler ta cilj ni dosežen. Vsak član Zveze se čuti predvsem Slovencem in Jugoslovancem. Na shodih se ne sme razpravljati niti o verskih niti o strankarskih vprašanjih. V smislu teh načel je dolžan vsak posameznik našega naroda, da žrtvuje vse, ako treba tudi življenje, da pripomore Zdr. državam privedi svetovno borbo, katero vodijo tudi za svobodo in demokracijo državnega življenja našega naroda, do zmagonosnega zaključka.

Podružnice.

Zveza je sestavljena iz moških in ženskih podružnic. Podružnice se imenujejo po številkah in nosijo zvraten tega še imena slovenskih in jugoslovanskih slavskih mož, krajev, rek itd. V eni in isti

naselbini se lahko ustanovi več podružnic. V Zvezo se sprejmejo kot podružnice že obstoječa kulturna društva, toda le v slučaju da je večina teh članov sprejela tozadevni predlog.

Konvencija.

Redna konvencija Zveze je enkrat na leto v času, kot ga določi izvrševalni odbor.

Izvanredna konvencija se vrši na zahtevo nadpolovične večine podružnic ali po sklepu večine gl. odbora. Dan določi izvrševalni odbor, kraj pa podružnice, oziroma glavni odbor.

Vsaka podružnica ima pravico poslati na konvencijo dva ali več zastopnikov. Poleg tega imajo svetovalno pravico na konvenciji člani Jug. Nar. Sveta v Washingtonu, D. C. Pravico glasovati imajo samo podružnice, in sicer ima vsaka podružnica pravico do dveh glasov. Konvencija sprejema in izpreminja ustavo in pravila, voli glavni in izvrševalni odbor, odločuje o resolucijah in predlogih, sklepa o pritožbah podružnic in članov (članice), ter rešuje pritožbe izključenih članov (ic) in je v vseh vprašanjih, ki se tičejo delovanja Zveze in podružnic najvišja instanca. Vendar pa morajo biti vsi predlogi in pritožbe podružnic in članov redno naznanjeni izvrševalnemu odboru najmanj deset dni pred konvencijo. Konvencija voli vsako leto člane v Jugoslovanski Narodni Svet.

Poslanci imajo dolžnost poročati konvenciji Slov. Nar. Zveze o delovanju Jug. Nar. Sveta in skrbeti za

soglasno delovanje Slov. Nar. Zveze s onim Jug. Nar. Sveta in bratskih jugoslovanskih narodnih organizacij. Oni so v vsakem stiku s izvrševalnim odborom Zveze, kateremu redno poročajo o delovanju Jug. Nar. Sveta, in se po možnosti udeležujejo sej izvrševalnega odbora, kjer imajo posvetovalni glas.

Uprava.

Slovensko Nar. Zvezo upravlja:

1. Izvrševalni odbor;
2. Glavni odbor;
3. Nadzorni odbor;
4. Porotni odbor.

I. Izvrševalni odbor.

Izvrševalni odbor tvorijo: glavni predsednik, oziroma, ako je ta zadržan, eden glavnih podpredsednikov; glavni tajnik; glavni blagajnik; predsednik nadzornega odbora in predsednik porotnega odbora.

II. Glavni odbor.

Glavni odbor tvorijo: predsednik, trije ali več podpredsednikov, tajnik, blagajnik in devet odbornikov (odbornice).

III. Nadzorni odbor.

Nadzorni odbor tvorijo: predsednik in trije odborniki (ice).

IV. Porotni odbor.

Porotni odbor tvorijo: predsednik in štiri odborniki.

Vse člane teh odborov izvoli konvencija.

Pravice in dolžnosti glavnih odbornikov.

Glavni predsednik ima pravico in dolžnost, vzdrževati disciplino in skrbeti za dober red in točno poslovanje v organizaciji; predseduje konvencijam, sejam izvrševalnega odbora ter zastopa z glavnim tajnikom Zvezo napram Ameriki, Jug. Odboru in drugi javnosti; podpisuje memorandume, resolucije itd.; imenuje potrebne odseke izmed članov izvrševalnega ali glavnega odbora, kakor tudi po potrebi delovne odseke izmed članov podružnic v okolici glavnega urada.

Podpredsedniki nadomeščajo v slučaju potrebe glavnega predsednika.

Glavni tajnik vodi glavno pisarno. Sprejema ves denar proti potnišnici in ga pravočasno oddaja glavnemu blagajniku proti pobotnici. Rabi naj duplikate. Vodi na arhiv imen članov in njih vplačila, redne in izvanredne doprinose. Upravlja kot glavni arhivar arhiv za časnike, zbira in hrani članke, ilustracije v domačih in ujah listih ter zapisuje o važnih hodih in o gibanju Slovencev med Slovenci. Posluje kot glavni arhivnik Zveze in izvrševalnega odbora. Poroča o delovanju Zveze Zvezinim glasilom in drugim listom ter je glavni dopisnik med Zvezo in Jug. Nar. Svetom, odnosno med Jugoslovanskim Odborom. Daje mesečno poročilo o dogodkih in stroških. Daje poročila za denarni promet, kakor določi Izvrševalni odbor ali konvencija. Nakazuje denar s podpisom glavnega blagajnika, za večje svote pa tudi s podpisom glavnega predsednika.

Glavni blagajnik prejema od glavnega tajnika denar in daje pobotnice za vsak znesek. Denar vplača sproti na banko ter daje poročila, kakor določi Izvrševalni odbor ali konvencija. Nadzorni odbor: — Nadzorni pregledajo tajniške in blagajniške knjige vsaki šest mesecev enkrat. Predsednik nadzornega odbora hrani poročila uradnikov in v so glasu z drugimi nadzorniki in splošno nadzorstvo nad premoženjem Zveze.

Porotni odbor: Porotni odbor rešuje vse spore, nastale v Slov. Nar. Zvezi. Ima pravico, da po svojem preudarku prekliče članke izkaznice in odvzame s tem članu pravico članstva, ako ga spozna krivim. Do končne odločitve konvencije ostane sklep porotnega odbora začasnoma v veljavi. Na predlog Izvrševalnega odbora ima porotni odbor pravico in dolžnost, izključiti z nadpolovično večino vsakega odbornika in člana Slov. Nar. Zveze, ki postane nezvest njenim načelom. Istotako ima porotni odbor na predlog Izvrševalnega odbora izključiti in razpustiti podružnice, ki se ne pokoravajo ustavi in pravilom Zveze, ako ima za to dovoljne dokaze.

Članstvo.

Vsaka podružnica izvoli svojo krajevno zastopnika, ki zastopa podružnico in posamezne naselbine pri Zvezi. Zastopniki skrbijo za obnovo članstva in izpolnjujejo delo tajnika in odbora podružnice. Poročajo glavnemu tajniku ali glavnemu predsedniku vsaj mesečno o poslovanju v naselbini. Morajo biti v stiku z zastopniki bližnjih podružnic in svetovati podružnicam in naselbinam ob vseh prilikah. Poravnajo spore ter pazijo, da so vsi odošaji članstva v skladu z namenom organizacije. Zastopniki so obenem glavni zastopniki podružnice na konvenciji. O jako važnih zadevah morajo biti obveščeni od glavnega predsednika ali glavnega tajnika. Na prijavo zastopnikov je poklican lahko vsak član, ki nosi člansko izkaznico, na odgovor pred porotni odbor.

Podružnice.

Zvezo sestavljajo podružnice, moške in ženske.

Denarna sredstva.

Zveza pobira od članov in tudi nečlanov denar za razne sklade, ki morajo biti v knjigah ločeni, kakor želijo posamezni darovalci.

1. Redni sklad, sestojajo iz pristopnine in mesečnih članov ter iz vseh drugih dohodkov, ki niso zbrani za druge sklade, se uporablja kot slovenski delež v pokritje stroškov skupne propagande jugoslovanskega pokreta pri Jugoslovanski pisarni, za govornike, za agitacije in za upravne Zvezine stroške.

2. Sklad narodne svobode.

3. Nabira za jugoslovanske sirote in reveže. Poleg tega podpira Zveza ameriške slovenske vojake po potrebi in zbira obleko, knjige, časopise, prireja veselice, drabre, prodaja literaturo, znake, itd.

4. Sprejema izredne doprinose ameriških organizacij in posameznikov, naklonjenih jugoslovanski svobodi. Izvrševalni odbor razdeljuje denar na določena mesta. O svojem denarnem poslovanju poroča glavnemu odboru in konvenciji.

Razpust Zveze.

Dokler je le še ena aktivna podružnica, Zveza še vedno posluje, preneha pa, ako najmanj dve tretjine vseh obstoječih podružnic sklene potom referendum razpust Zveze. V slučaju razpusta Zveze pred zaključitvijo vojne, so vse podružnice in izvrševalni odbor moralni odbor moralno vezani, da izročijo ves denar in vse Zvezino premoženje Jug. Nar. Svetu po njegovih pravomočnih zastopnikih. Ako se pa razpusti po vojni, pripade denar v narodne svrhe: za pomoč rojakom v starem kraja ali v Ameriki, kakor določi zadnji izvrševalni odbor in obstoječe aktivne podružnice.

Članstvo.

V Zvezo se sprejme vsak zvest in lojalen ameriški Slovenec ali Slovenka in drugi Jugoslovanci, kakor tudi pravi prijatelji Jugoslovancov, ne oziraje se na starost, ki je lojalen napram Ameriki in Zvezinim načelom.

Podružnice.

Podružnice se lahko ustanovi s petimi člani, ki izvolijo v odbor predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika, nadzornike ter druge odbornike po potrebah naselbine. Odbor ima iste dolžnosti napram podružnici, kakor jih ima Izvrševalni odbor napram Zvezi. Tajnik prejema denar in ga točno oddaja blagajniku proti pobotnici. Za vsak sprejeti znesek mora dati dotičniku pobotnico in si hrani duplikat ali kupon. Vodi redno tedensko ali vsaj mesečno dopisovanje z glavnim tajnikom; poroča imena članov in darovalcev ter pošlje vsak mesec denar na gl. tajnika. Ima v oskrbi lokalni arhiv, skrbi za agitacijo, prireditve, shode, kolekte po naselbinah ter sprejema govornike in jim je v pomoč pri agitaciji.

Nadzorni odbor pregleduje knjige vsak mesec in primerja račune z blagajniškimi in bančnimi knjigami. Vsaka podružnica ima pravico, voliti svoje odseke, ki delajo avtonomno.

Ako se podružnica razpusti, mora zadnji blagajnik poslati vse premoženje na glavni urad Zveze.

Ženske podružnice imajo poleg političnega zlasti še ta namen: pomagati Rdečemu križu, pri delu

za jugoslovanske sirote, vzgojevati in izobraževati otroke, žene in dekleta v jugoslovanskem in ameriškem duhu, nabirati prostovoljce za jugoslovansko armado in zbirati darove za naše junake na solunski fronti in v ameriški armadi.

Že sedaj, zlasti pa po končani vojni, imajo podružnice dolžnost ponuditi svoje člane o ustavnih in državnih zakonih Zdr. držav, pomagati jim pri dobivanju državljanstvih papirjev in sploh skrbeti za njihov moralni in materialni napredek.

Članarina in darovi.

Vsak član prispeva mesečno gotovo vsoto v redni sklad Zveze. Vsi redni mesečni doneski se vknjižujejo v člansko knjižico in v društvene knjige. Tajnik podružnice vpraša vsakega člana pri vstopu, koliko je pripravljen prispevati vsak mesec za redni sklad Zveze. Podružnice prireajo v prid Zveze ljudske veselice, igre, opravljajo posebne kolekte, itd. Imena darovalcev se priobčijo v listih. Podružnice si smejo obdržati od vseh dohodkov ne več kot deset odstotkov za svoje stroške, ostalo pošljejo mesečno na glavni urad.

Knjige.

Glavni tajnik pošlje na vse podružnice potrebne računske knjige, pobotnice, članske izkaznice, karte za imena in naslove članov ter druge tiskovine. Za to plača Zveza iz glavne blagajne.

Seje.

Seje podružnice se vrše vsaj enkrat na mesec, odbore seje pa vsaj dvakrat na mesec ob določenem času in na določenem prostoru. Na sejah se vpišujejo novi člani, sprejemajo redni mesečni dohodki in vsi ostali doneski. Čitajo se poročila iz glavnega urada Zveze, iz Jugoslovanske pisarne in dopisi in apeli ameriških oblastí. Čitajo se važni članki in naznanila iz glasil, prireajo se predavanja, govori in ukrepa se o vseh potrebnih zadevah. Volijo se odbori, odseki in organizatorji za naselbino. Tajnik naj opozori na vsaki seji članstvo, da se udeležujejo po vsej svoji zmoglosti prispevanja v sklad narodnega posojila Zdr. državam, kupovanja vojnihranilnih znamk in bondov svobode in prispevkov za Rdeči križ. Podružnične uprave vodijo o teh akcijah posebne zapiske.

Glavna seja se vrši meseca junija vsakega leta in na tej seji se voli odbor, izvoli zastopnik podružnice in izberejo drugi delegati za konvencijo, ako se vrši istega leta sicer se pa izvolijo delegati na konvencijo na seji pred konvencijo Zveze. Na vsaki seji podružnice in odbora se vodi zapisnik, ki se naj hrani.

Sprej pri sejah.

1. Nagovor predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnje seje.
3. Čitanje imen odbornikov.
4. Poročilo tajnika.
5. Poročilo drugih odbornikov.
6. Poročilo zastopnika.
7. Čitanje dopisov, naznanil, itd.
8. Razgovori.
9. Bilježenje doneskov in čitanje imen novih članov.

Identifications Cards.

Jugoslovanski Narodni Svet (South Slavic National Council) izdaja lojalnim članom Zveze takozvane "Identifications Cards" za ameriško javnost, delodajalce, mestne oblasti, itd., če jih potrebujejo pri iskanju dela, itd. Te izkaznice se izdajajo z znanjem ameriških oblastí. O takih članih ne državljanov glasujejo podružnice na sejah. V nujni potrebi dá glavni odbor te izkaznice tudi na priporočilo odbora (dvetretjinska večina potrebna), vendar pa izvrševalni odbor ni vezan na sklep podružnice, ako ima druga zanesljiva poročila.

Posamezni člani.

Ako v naselbini ni podružnice Slov. Nar. Zveze, se lahko vsak rojak vpiše v kako drugo že obstoječo podružnico ali se javi naravnost tajniku, ki mu pošlje člansko izkaznico. Isti pobira od njega druge doneske ter ga vodi v zapisniku med člani Zveze. Vendar pa mora izvrševalni odbor, odnosno odbor podružnice natančno paziti, da je dotičnik, ki se priklasi, lojalen Ameriki in Zvezini ustavi in pravilom.

Tedenski pregled.

Jugoslovanskega Časnikarskega Urada, Washington.

Dne 23. in 24. marca se je vršila v Ljubljani velika slavnost. Mlado in staro je prišlo na kolodvor Južne železnice, da dostojno sprejme narodnega vodjo in predsednika Jugoslovanskega Kluba na Dunaju, Dr. Anton Korošca.

Ljubljanski listi pišejo, da se je udeležilo 15,000 ljudi velikega javnega zborovanja, na katerem je slovensko ljudstvo prisegalo svojemu vodji, in vodja narodu, da ne odnehajo od svojega pravičnega boja. Može, ki so neketokrat na bojiščih neustrašeno zrlj smrti v oči — so piskali od navdušenja.

Na besede gospe Franje Tavčarjeve, žene ljubljanskega župana, ki se je v imenu slovenskih žena in deklet zahvaljevala Dr. Korošcu za njegov in njegovih jugoslovanskih tovarišev poslanec neustrašen boj za dosego svobode in neodvisne Jugoslavije, je odgovoril slovenski prvak: "Ve, slovenske žene in dekleta, ste visoko dvignile prapor naše svobode in edinstva ter posvetile svoj čas in vse svoje sile za dosego naših ciljev. Kadar bo nam možem izmanjkalo poguma, nam bo en pogled na vas dal novih sil in poguma, da vstrajamo v svojem nuj!"

Ljudstvo je klicalo: "Živel Dr. Korošec, naš vodja!" — Živela hodoča jugoslovanska država!" — "Živeli združeni Hrvati, Srbi in Slovenci!" — Živela "Jugoslavija!" — itd. — Ljudstvo je izpreglo konje iz voza naših narodnih poslancev in Jugoslovancov ter jih samo vozilo po vseh ljubljanskih ulicah. — Tako izkazuje slovensko ljudstvo svojo čast in spoštovanje svojim vodjem, ki ga hrabro in neustrašeno zastopajo pred tirani.

Ljubljanski župan, Dr. Tavčar, v imenu slovenske prestolice pozdravlja jugoslovanske poslance, člane Jugoslovanskega Kluba na Dunaju. Ljudstvo v nepopisnem navdušenjem pozdravlja in odbrava prisego poslancev, da bodo z njim do konca. — Ljudstvo pa prisego vrača.

Velika dvorana ljubljanskega hotela "Union" je bila premahljana, da bi mogla sprejeti vse ljudi, ki so hoteli prisostvovati izročitve 200,000 podpisov slovenskih žena zastopniku Jugoslovanskega Kluba, ter slišati besede voditeljev naroda.

200,000 slovenskih žena in deklet, meščank, pastaric, delavk, mater... zahteva svobodo in semosvojto vladu. Gospa Tavčarjeva, gđc. Cilka Krekova, sestra rajkega Dr. Kreka, in druge govornice obljubljajo, da je to šele začetek, da to še niso podpisi vseh onih Slovencek, ki so z njimi istih misli in želja ter zahtev po svobodni Jugoslaviji. Žene se ne boje ne žandarrov, ne drugih vladnih podrepih, ki jih hočejo ovirati z grožnjami pri njihovem delovanju med narodom.

Slovenci v stari domovini niti ne mislijo na svoje lastno slovensko osvobodjenje, ker je nemogoče in nesmiselno. Jedro njihovih zahtev, podlaga, ki naj prinese bodočo srečo Jugoslaviji je — Narodno združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Predsednik "Slovenske Ljudske Stranke", prelat Andrej Kalan, naznanja, da so nasprotniki veličastne ideje za bodočo Jugoslavijo v velikih skrbih. "Lahko jim pa rečemo, da so njihove skrbi prežgodnje in nepotrebné", jim odgovarja. Nadaljuje, da so ti nasprotniki v skrbih, kdo bodo spoznameli katoličani s pravoslavni, kateri del troimenovanega naroda bo imel prednost, itd. Želja vseh teh je, pravi Andrej Kalan, da bi Jugoslavija sploh nikdar ne prišla v življenje.

"Mi, častite dame in gospodje, nimamo take bojazni, ker vemo, da potrebuje velike ideje časa, da se izvedejo... Naša misel ni sedaj, kako organizirati to Jugoslavijo, temveč, kako jo najhitreje doseči." — To je zgodovinski trenutek. Vsed tega mora imeti vsakdo pred očmi neprestano svo-

je velika slovenska narodna slavnost. Posebno mi Slovenci moramo biti ponosni v teh obdobjih trepotnih, da ostajamo v slogu in enotnosti, kajti sedaj je čas, ko se odločimo, ali bo jugoslovanski narod živel ali ne!

Ljudstvo je navdušeno odobravalo besede enega svojih vodij. To je znamenje, da so složni v tem, da treba skleniti silo v eni zahtevi. — Po svobodi — kasneje se uredi organizacija in podrobnosti.

Isto stališče zavzema SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V AMERIKI. Dočim tu v Ameriki nekateri pod raznimi pretekami begajo ljudi s podrobnostmi. Hočejo dati bodoči Jugoslaviji republiko, ko še Jugoslavije ni, ko še njena ovira — Avstrija — ni zrušena. To ovira boj po svobodi ter cepi tako pišle in potrebne sile in narodno energijo.

Dr. Albert Kramar, zastopnik Narodne Napredne Stranke ter Anton Kristan, vodja slovenskih socialistov v domovini, enodušno podpirajo ta jugoslovanski program, ki ima za cilj svobodno, demokratično Jugoslavijo. — In v Ameriki!

Vikar Smodej, zastopnik koroških Slovencev, naznanja, da žive Slovenci na Koroškem zdaj, kakor zatopljeni v Vstajenje sijajnejše, bi bil Veliki petek, da pa bo ravno zato njihovo Vstajenje sijajnejše, kakor kjerkoli drugje, — ko se usničijo njihove nade — svobodna Jugoslavija.

Gibanje za jugoslovansko združitev in neodvisnost na Koroškem se je razširilo s silnim mahom med vsemi Slovenci, kljub silnemu pritisku in preganjanju avstrijske vlade od strani njenih lakajev. Na Gospodstvem polju je podpisalo jugoslovansko deklaracijo več Slovencev, kakor se jih tam sploh nahaja po potrjenih avstrijskih statistikah. Iz tega se razvidi, da je Gospodstveno polje naše. Ko bomo dosegli svojo neodvisnost, bomo dkrili prastari narodni pomenik, ki je bil Avstriji neprijeten priča nekdanje, a zdaj izgubljene slovenske svobode. — Koroški Slovenci žele, da se na Gospodstvem polju vrši prihodnja velika narodna skupščina, ko bodo dosegli svobodno Jugoslavijo, za katero se pripravljajo žrtvovati svoje življenje.

Velika narodna slavnost ljudstva v Ljubljani, na katerem so bili zastopani gostje iz vseh stanov in vseh krajev jugoslovanskih zemelj, se je zaključila z zagotovilom Dr. Korošca, da se jugoslovanske zahteve morajo uresničiti, ker, ako je ves narod složen, ga nihče ne more uničiti.

Dobro bi bilo, da bi si ameriški Slovenci vzeli k sreči to odločnost njihovih bratov v domovini, ter tudi upoštevali dejstvo, da je narod doma složen, da ima na mislih samo eno — združena Jugoslavija!.

Zlobni načrt avstro-ogrškega ministra za zunanje zadeve, grofa Černina, ki je nazval Čeha izdajcem ter sovražnikom monarhije ter s tem hotel oplašiti Jugoslovane, da se s Čehi ne bi družili, se je popolnoma izjalovil. Dr. Anton Korošec je namreč za Jugoslovanski Klub odgovoril, da niti misli ni, da Jugoslavi ne bi hoteli z vsem silami podpirati zahteve Čehov, s katerimi so v najprisernejših vezah in s katerimi se bodo medsebojno podpirali do končne osvoboditve obeh narodov. — Ozko svezani bodo dovedli svoj skupno stvar do zmage.

„Slovenski Narod“ od 2. aprila 1913 poroča, da groze slovenskega narodu z zaporom, z denarnimi globami, z izgubo služb, s preganjanjem, itd., da ne bi podpisoval jugoslovanske deklaracije. Duhovno predbacivajo, da se bore za Jugoslavijo — ker bi se radi ženili! — Seveda ostajajo vsi taki poskusi brez uspeha, ker narod v domovini je pripravljen, da raje umrje, kakor odstopi od svojih zahtev.

Iz Koroškega poročaja, da se nekatere časopise na vse načine bežijo trudi škodovati in preplati Slovence, ki se bore za Jugoslavijo. Vlada pošilja med slovenski narod nemške učitelje, izdaje in druge uradnike. Slo-

venske otroke v bolni ti nemški učitelji nasiljujejo, podajajo Avstriji ter prijavljajo Italiji. Toda to postopanje samojaša trdna volja slovenskega naroda, ki danes Italijanov ne smatrajo, več za ono, kar so jim bili leta 1914, ko so slovenski vojniki prelivali kri ob Soči. — Uspeh Jugoslovanskega Odpora ter poganjanjem s italijanskimi zastopniki je dosegel že tudi naša naših rojakov v domovini.

Avstrijski Nemci so se začeli bati Jugoslovancev. Zato odločno nastopajo proti njim. V Celju na Štajerskem se je vršil nemški shod, ki je v resoluciji pozival vlado, naj z najostrejšimi sredstvi nastopi proti Jugoslovancem ter proti nameravanim raskosanjem Avstro-Ogrske. Posebno potrebno pa je, pravi resolucija, da se zadnji pobuna slovenskih kmetov proti obstanku države ter proti Nemčiji, „naši“ verni zaveznici. Ta pokret jugoslovanstva se je razširil do zadnje gorke kože in — celo na samo fronto. — DUH UPORNEGA SLOVENSKEGA KMETU, KI SO GA NEMCI IN MADŽARI Z RAZBELJENO ŽELEZNO KRONO KRONALI ZA KAZEN, KER JE LJUBIL SVOJ NAROD, SE JE DANES ZOPET ZBUDIL V SLOVENSKEM KMETU, KI HOČE ISTO, KAR JE HOTEL PRVI SLOVENSKE UPORNIK — MATIJA GÜBEC — SVOBODO SVOJEGA NARODA.

Od nove madžarske volilne reforme na Ogrskem pričakujejo Madžari, da bodo čez noč pomadžarili vse prebivalstvo, ki ga imajo v svoji sužnjosti. Oni Madžari, ki pred svetom paradižajo kot demokrati in pristajajo Wilsonovih idej za samoodlečanje narodov, hočejo pomadžariti vse Slovence in druge narode na Ogrskem, hočejo jih pretopiti v en narod madžarski — in to po NARAVNIH ZAKONIH — kakor pravijo. Kakor slišimo iz domovine, SE JIM TO PO NARAVNIH ZAKONIH NE BO POSREČILO.

Pri Sv. Ivanu na Štajerskem je bil shod Slovencev, ki so ga sklicali slovenski poslanci Poslance Korošec je pozival Slovence, naj odvrgnejo nemški jarem ter naj ga zlomijo s silo. Pri tem je ne navadno silno napadel Nemčijo, avstro-ogrsko zaveznico. Ko so Slovenci pozdravljali svoje jugoslovanske govornike z „Živela Jugoslavija!“ — so odgovarjali pristotni Nemci z „Živijo Habsburg!“ — Da Slovincem ta klic ni bil povšeči, so dokazali s svojimi pestmi po nemških glavah. Tekla je tudi kri.

Dočim so Slovenci in njihovi voditelji domala složni v svojih zahtevah po SVOJI državi Jugoslaviji, imajo Hrvati izdajajo v osebi nadškofa Stadlerja, ki piše v svojem glasilu „Hrvatski Dnevnik“: Zapeljani s principom narodnega edinstva, postajajo Jugoslaveni vedno bolj radikalni in njihove aspiracije se bolj in bolj oddaljujejo iz objema monarhije. Na ta način prihajajo vedno bolj v odkrit konflikt z državnimi oblastmi. — Radikalen — to je prava beseda, ker drugače z Jugoslavijo ne bo nič! —

Kadarkoli se oglasi kak Bulgar, bodisi visokega ali nizkega stanu — vedno proti Srbiji, ki jo hočejo uničiti na vsak način.

Bulgarski general Žekov izjavlja v sofijski „Kambani“, da ne bodo Bulgari opustili srbskih zemelj, ki so napojene s krvjo bulgarskih junakov. Pravi, da lastujejo Makedonijo po pravu osvajača. — ter z ozirom na njihovo ekonomsko vrednost. Izjavlja se prijateljem Madžarov. Preko razvalin Srbije hoče imeti skupno mejo z Madžarsko. Končati hoče srbski iredentizem. Sploh hoče vse.

Odgovor Jugoslovancev je ta, da z roparji in izdajci, ki se ponajajo na svoja prava kot osvajači, ki maskirajo — ne samo kralj Ferdinand in generali, ker ti si ne mažejo svojih rok — nedolžne srbske žene in otroke ter prežive deportirajo v Malo Azijo, itd., nimajo nobenega posla, posebno ne, če se sami izražajo proti jugoslovanskim narodnim aspiracijam.

(Konec prihodnjic.)

V nobeni državi na svetu nimajo radi politikov, ki imajo dolge prste in kratko pamet.

Bodi svoje sreče kovač!

Nemški iz vseh strani življenja. — „Glasnik“, „Jugoslavija“.

(Nadaljevanje.)

Koliko prepričan, pr. in pretepor naravnosti, nečistosti, podivjanosti, pohujšanja in izpridenosti povzročuje ono navadno in redno obiskovanje gostiln pri mladini! Izračunili so to celo v številkah. L. 1876 je nek dr. Baer preiskal v 120 jetnišnicah 32837 karmencev in našel je, da je bilo med njimi skoraj polovica (41.7%) pijancev. Vodja kaznilnice dr. Krohne je rekel v nekem govoru l. 1883: „Izmed zločinov zoper življenje se morejo telesna poškodovanja vsa, od umorov in zankirnih pobojev pa z malimi izjemami pripisovati na rovaš žganja. Tatvine imajo svoj vzrok navadno v pomanjkanju. Ali pomanjkanja je v 80 slučajih kriv tat sam in sicer je prišel v to pomanjkanje nemalo da vselej po pijači, in tako pri drugih zločinih.“

Nezmerno je torej oni trinog, kateri neumorno deluje na pogin človeške družbe. „Ti kuga, strup, ki človeštvo mori.“

Pisatelj Tanner pravi: „Strasten človek more vse na svetu zlorabiti.“ Kar mu nudi narava za živež, porabi čestokrat za nezmernost in grešno življenje, kar naj bi mu ohranilo in podaljšalo življenje, zlorabi, da si življenje prikraja. Jesti in piti bi imel le, da bi živel, a zdi se, da je na svetu le za jed in pitje. To je posebno dandanes evangelij mnogih, ki mislijo, da je šele tedaj prikloplo veselje do vrhunca, ako so se na jedli in napili do nezvesti. „To je bil vesel dan, bili smo židane volje...“ tako se navadno govori o takem dnevu. Svet smatra dan, ob katerem ni jesti, vriska in plesa žalostnim. Tudi tu se vidi ono strahotno trihoštvo, ki zabranjuje človeku najti svoj pravi cilj in namen. Čutno in telesno naj bi bilo pod gospodarstvom duha, a le pregostoma mora po božji podobi ustvarjeni duh služiti človeškim, živalskim strastem in tako se poniža človek pod žival. „V žival človeka izpreobrača.“

Zato pravi tudi sv. Janez Zlatoust: „Koliko boljji je od pijane osele, da, koliko zlahtnejši celo pes! Zakaj ti vedo, kdaj imajo pri jedi in pitju dosti, in ne prekoračijo meje.“ Pijanec pride ob vse svoje početke. On ne vidi več, in ne sliši več. Kakor pravi sv. Bazilij, so njegova ušesa napolnjena s šumom in hrupom, ki je podoben razburkanemu morju. Jezik mu odpove; pri tem bi pa vendar rad vedno govoril, in ker ga je zapustil razum, je njegov govor gorostasno blebetanje. Pijanec ne pozna nobene skrivnosti, če mu je tudi v največjo sramoto in škodo. Vsak človek ga zaničuje; čestokrat začnejo noreti in divjati kakor divje zverine. Vse preklinjajo, z vsakim se spuščajo v prepri in konec je mnogokrat poboj in umor. Tak je človek, če je pijan! Ali si moremo kaj strašnejšega in ostudnejšega misliti?

Ko vino v možganih razjarjenih roji, Rodé se prepri, pretepi, poboji. Stritar.

Mnogokaj bi se še dala povedati o tem groznem trinoštju, ali vsak naj sodi sam. Ta jarem je naravnost sramota za človeško prostost. Naš boj mora torej veljati temu trinogu in pivskim predsdom; ta boj ni toliko oseben, kakor bolj družaben, ker tukaj se morajo za vselej odstraniti spona,

katera ovirajo tudi posameznika. To bo sevele mogoče, če bo večina ljudi spoznala alkohol in ga gledala v njegovi pravi podobi. Dokler se to ne zgodi, bodo še vedno tisočeri dihovali pod jarmom tega trinoga; tem pomagati in jih spraviti zopet na pravo pot, je namen tudi tega spisa.

3. Pijančevanje in zveličanje.

Zarotim vas, ljubi bratje: Če želite biti svatje Nekdaj raja svetega, Se varujte žganjevala!

A. M. Slomšek.

Bog, večna resnica, ki ne more goljufati in ne lagati, obsoja s pretesljivimi besedami nezmerno uživanje. Sv. pismo nam poroča: „Bog reče Mojzesu: ‘Ako ima kdo trmastega sinu, ki ne posluša povelja svojega očeta ali svoje matere, in, ko ga strahuje, noče biti pokoren: naj ga primeta in peljeta k starešinam tistega mesta, in k vratom sodbe, in naj jim reče: ‘Ta najin sin je nekotljiv in trmast, noče poslušati našinega opominjevanja, udal se je požrečnosti, razuzdanosti in nečistosti; ljudstvo mesta naj ga s kamenjem posuje, in naj umrje, da spravite hudo izmed sebe in ves Izrael sliši in se boji!’“ (I. Mojz. 21, 18—22.)

Strahno je zlo, katero izvira iz pijančevanja. Od vseh strani nas obdaja zlo, katero povzročuje vsak dan v večji meri nezmerno zauživanje opojnih pijač. Kakor rak razjeda vse naše življenje, uničuje srečo in zadovoljnost ter pahne tisočere v pogin. Povsod, kjer se še najde misel za pravo, počteno življenje, se čuje glas in klic, ki zahteva, da se mora ustaviti to zlo in omejiti hudo, ker hoče uničiti ves človeški rod.

Zares: „Vprašanje o boju zoper pijančevanje je vprašanje, proti kateremu je marsikatero drugo, ki razburja stranke, skoro brez pomena“ (škof A. Egger), ker nezmerno je v časnem oziru hudo, katero sledi strasti pijančevanja.

A če bi pijančevanje uničilo le časno srečo, zadovoljnost, in škodovalo človeku le na telesu, bi osalo vendar še upanje na drugo, boljše življenje. Upanje na večno življenje nam pomaga prenašati tudi težko časno gorje. Ali ravno tega upanja nima in ne more imeti pijanec. Kdor se je zamotal v mreže te strašne strasti, se navadno ne more rešiti. O takih nesrečnih veljajo besede, katere je zapisal pesnik Dante na peklenka vrata: „Pustite zunaj up, ki vstopite.“ (Inf. III. 9). Ako si človek v pijančevanju vzame svojo pamet in se poniža pod žival, smrtno greši in si uniči svoje nadnaravno življenje duše; vzame si nebesa in si nakopje pekel. Pijanost uniči nesrečno žrtev in potegne za seboj še druge, katerim je postal pijanec zapeljivec in v pohujšanje.

Pijanost ni sicer najhujši greh, ker ga prekosijo grehi dušnega napuha; a najpodlejši greh je, in kakor greši pijanec, tako bi grešila žival, če bi mogla grešiti.

(Dalje prihodnjic.)

Nerednost v življenju te spravi lahko na beraško palico in v grob.

Vstani in opazuj! Videl boš lahko, koliko dobrega je še na svetu.

Izvrstno zdravilo za želodec.

Za želodčne bolezni rabite zdravilo, ki vam ne le okrepi ves telesni sistem, temveč tudi uredi vaše prebavne organe. Še posebno stari ljudje potrebujejo to zdravilo. Ako nimate slasti do jedi, če imate zapeco, če je vaš jezik nečist, ako imate slab okus v ustih ali pa če trpite vsled slabe prebave, potem vzemite

Severov Želodčni grenčec

(Severa's Stomach Bitters), ki vam bo izvrstno pomagal. Hitro se boste počutili boljše, vsa slast do jedi se vam vrne, peka vam bo prešla in prebavni in odvajalni del telesnega sistema se vam bo okrepil.

Posebno se priporoča starim in slabotnim ljudem in bolnikom kot za lahko odvajalno zdravilno sredstvo. Tudi zdravi ljudje bi morali od časa do časa imeti po malo tega zdravila. Jemljite naj se vedno pred jedjo.

Na prodaj se dobi v lekarnah. Cena je 75 centov in \$1.50. Ako na stalnost vaš lekarnar nima tega zdravila, mu recite, naj ga naroči za vas. Ako pa on noče tega izvršiti, tedaj pa vam ga mi pošljemo za omejeno vsoto.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

V blagahotno vpoštevnanje

Slavnemu občinstvu tem potom uljudno naznanjamo, da vsi oni, ki imajo Liberty bonde in so kupili od nas lote, ali jih morda še mislijo kupiti — da mi sprejmemo Liberty bond v popolni veljavi istega v plačilo lotov. In ker imamo še 80 oralo najboljše zemlje za vsakovrstne pridelke, severno zahodno od Sterns parka, katera zemlja je tudi v lote razdeljena za stavbo hiš, se nudi sedaj cenj. občinstvu lepa prilika za nakup tega zemljišča prav po nizki ceni. Torej ne zamudite te prilike in kupite sedaj, dokler je še cena nizka.

L. Sterns & Sons

Real Estate, Loans and Insurance.

1023 COLLINS STREET
JOLIET, ILL.

JOSIP PERKO SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street Chicago, Illinois

Telefon: Canal 292.

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset. „Dobra postrežba in dobra pijača“, to je moje geslo.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Za zastave, regalijs in vse
društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. —
Ceniki zastoni.

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Ce tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti ako nedvignjene, se pripisujejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo. Pri nas bode vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj, am sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezličnem brzojavu, ker so razmere prevedle nestanovitne. Odajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslopje, kjer so naši, uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno pošto hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

HRENOLA ST. 352 je 40 palcev visok in 18 palcev širok, je opremljen z Davis motorjem in producira tak glas kakor vsak \$150 vreden fonograf. Navadna cena je \$65.00, sedaj **\$41.75** tekem naše otvoritve samo.

S tem fonografom damo 4 rekorde zastoj.

HRENOLA ST. 3651 je izdelan iz najboljšega hrastovega lesu in ima vse najmodernejše ustroje kakor Hrenola št. 2428. Prejšnja **\$95.00** cena \$125.00, sedaj

Isti fonograf iz orhovega lesa.....\$110.00

S tem fonografom damo 8 rekordov zastoj.

HRENOLA ST. 2305 meri v visokosti 46 palcev in 21 palcev v širini in je eden boljših vrste fonografov, katerega nikjer ne dobite izpod \$95 ali \$115. Motor je najboljšega izdelka z dvojnimi peresom in igra vse rekorde, Columbia, Edison, Pathe, Victor, Emerson. Naša cena **\$78.50**

S tem fonografom damo 8 rekordov zastoj.

HRENOLA ST. 2711. Ta krasni fonograf mahogany barve meri 11 palcev visokine, 17 palcev dolžine in 19 pal. širine, ima najnovejši motor in igra vse rekorde. Navadna **\$32.50** cena \$45.00, sedaj

S tem fonografom damo 4 rekorde zastoj.

K slavnostnemu odprtju edino slovenske Tovarne in Prodajalne Fonografov

Cenjenemu slovenskemu občinstvu v Chicago in po deželi naznanjamo, da smo vsled velikih naročil za že dobro poznate fonografe domačega izdelka pod znamko

Grand Hrenola in Hrenola

bili prisiljeni poiskati si večjih prostorov, ker smo odprli tudi

PRODAJALNO

za naše fonografe kakor tudi svetovno znane plošče Columbia izdelka. Ob enem naznanjamo, da vse fonografe, katere se dobe od naše trdnice izdelujemo v naši lastni tovarni iz najboljšega materiala, da je vse delo solidno in pošteno in da si bodo rojaki veliko prihranili, če kupijo fonografe naravnost od izdelovalca. Naše geslo je:

Dati najbolje blago, za najnižjo mogočo ceno.

Rojake v Chicago in okolici vabimo, da nas osebno obiščejo in si ogledajo našo veliko zalogo fonografov in raznovrstnih plošč; oni pa ki so na deželi se naj zaupno obrnejo do nas, popolnoma uverjeni, da jim bomo na pošten način postregli in tudi ustregli.

Zahvaljujoč se rojakom za vsa dosedanja naročila in nadejajoč se, da ostanete še naprej naši zvesti odjemalci, beležimo z rojaskim pozdravom

Frank Hren & Co.

Tovarna in prodajalna št.

348-58 N. State St., CHICAGO, ILL.

Mi jamčimo

1. da HRENOLA nadkrijljuje vse podobne izdelke v tonu in materialu, da je les pristen in ne ponaredba iz stisnjene papirja;
2. da si prihranite na vsaki HRENOLI od 25 do 50 odstotkov, kajti z našim sistemom "Fonograf naravnost iz tovarne v vaš dom" Vam prihranimo trojni profit.
3. Če kupite HRENOLO mesto katerega drugega izdelka, podpirate slovensko industrijo in ne žide, ter znate s kom imate opraviti.
4. Konečno jamčimo za pošteno, solidno in vpljudno postrežbo.

Genik Columbia Plošč.

V naši zalogi imamo samo najboljši izdelek plošč od svetovno znanih izdelovalcev in ker hočemo, da bodo rojaki, ki lastujejo fonografe, kupovali in naročevali rekorde od nas, zato napravimo sledečo ponudbo:

Kdorkoli naroči od nas 12 plošč in pove v katerem listu je videl ta oglas, dobi zraven svojega naročila še

katere si sam izbere, poleg tega pa še mi plačamo vse stroške pošiljave.

Vsaka naša plošča ima dva rekorda, po enega na vsaki strani. Plošče so po 10 in 12 palcev v premeru, naročiti jih je po številkah.

HRENOLA

št. 348

\$65

HRENOLA ST. 348 je 43 palcev visok, ima najboljši motor ter je pripraven za vse rekorde, poleg shrambe za plošče ima še mnogo drugih izboljšanj, katere se dobi samo na fonografih najboljših vrste. — Noge ima krasno izrezane in stane samo..... **\$65.00**

HRENOLA ST. 2428 je umotvor iznajditelja Hrenol in prekaša v umetnosti kakor tudi kakovosti vsak podoben izdelek na trgu. Motor je eden najboljših, vsebuje vse najmodernejše iznajdbe v fonografski industriji poleg tega pa je opremljen s posebnim rogom, ki daje popolnoma naraven glas in katerega se da regulirati s posebnim ustrojem. Material je skozinokov, najbolj, kakor tudi delo. Ta fonograf je kras tudi za najimovitejšo hišo. Izdelan iz hrastovega in mahogany lesa. Vselej omenite kak les hočete. Prejšnja cena \$130, sedaj pa do bite ta fonograf in 8 rekordov za... **\$85.00**

Visokost fonografa 50 palcev, širokost 22 palcev.

HRENOLA ST. 2712 je rabno isti model kakor št. 2711 samo da ima zraven še krasen pokrov. Navadna cena \$60, sedaj **\$39.50**

S tem fonografom damo 4 rekorde zastoj.

PRI VSEH NAROČILIH SPREJMEMO TUDI LIBERTI BONDE

v polni vrednosti kot naplatilo na te fonografe in plošče.

SLOVENSKI REKORDI—plošča po 75 centov

- E3995 Naprej v Ljubljano—Bratci veseli vsi.
- E3259 Divja rožica—Vsi so prihajali njega ni blo.
- E2779 Luna sija—Sladko je vince.
- E3492 Kako bom ljubila—Zagorska (Pa šel na planince).
- E3260 Šlišala sem tičko pet—Škrjanček poje žvrgoli.
- E3493 Odpiraj dekle kamrico—Le semkaj k meni sedi.
- E3596 Ko sem k njej peršu—Ti si mila moja.
- E3739 Srečna mladost—Odpri dekle kamrico.
- E3740 Sinoči sem na vasi bil—Veseli Godec.
- E3741 Na planincih solnce sije—Vesela poskočnica.
- E3742 Otok bleški—Na plesu.
- E2778 Po jezeru—Domovini.
- E3593 Barčica po morju plava—Lušno naprej.
- E3594 Visoka je gora—Ljubi Janez.
- E3774 Vse mine—Bom šel na planince.
- E3775 Pojdim na štajersko—Ljubca moja kaj si strila.
- E3777 Veselimo se—Režika.
- E1527 U boj, uboj—Lijepa naša domovina.
- E1468 Mi smo bratci—Na te mislim.
- E1567 Puno srce, pune čaše—Još Hrvatska; Kde stanak moj.

- E1525 Dala mi ga je Kranjica—Daj mi majko sekser, dva.
- E1474 Mladi mornarji—Oj Savica.
- E1931 Jugoslovenska koračnica—Selsko kolo.
- E1469 Jure Cmok o Americi—Humor.
- E1829 Ljubimo te—Hej veseli, mili družji.
- E1607 Brez tebe draga—Vesela je Srbadija.
- E3592 Suhajko moj—Svobodni valček.
- E3548 Nevinn valček—Nalezencec.
- E3591 Sedlački valček—Slaviček.
- A1025 Washington Grays
- A5949 America (My Country)
- A1025 Star Spangled Banner.....\$1.50
- A5848 Stars and Stripes Forever
- A5525 National Emblem.....\$1.25
- A6015 Dreaming
- A6016 Isle d'Amour.....\$1.25
- A6015 Carry Me Back
- A6016 Massa' Cold Ground.....\$1.50
- A6016 They Go Wild Over Me
- A6016 Sally Down Our Alley.....\$1.25
- A5175 My Old Kentucky Home
- A1657 Old Black Joe.....\$1.25
- A1657 Twilight Dreams
- A1657 Siamese Portal.....75c

- A1480 By the Old Wishing Well
- A1041 'Cross the Great Divide.....75c
- A1041 American Patrol
- A1798 The Bullfrog and the Coon.....75c
- A1798 Where Is the Girl for Me
- A1627 I Will Always Love You as I Do Today.....75c
- A1627 In the Garden
- A2246 It Is Very Easy Thing to Put the Ring Upon the Finger.....75c
- A1933 Just Before the Battle, Mother
- A1835 My Own United States.....75c
- A1516 Any Rags
- A1516 There'll Be Hot Time.....75c
- A2010 American Patrol
- A1516 Call to Arms.....75c
- A2010 Happy Tho Married
- A1516 Cohen on the Telephone.....75c
- A1516 Last night
- A1516 Eileen Alanna.....75c
- A1516 My Venetian Rose
- A1038 The Flame of Love.....75c
- A1768 Under a Peaceful Sky
- A1768 High Society.....75c
- A1768 Hop a Jitney With Me
- A1768 In Matteawan.....75c
- A 692 Carmen
- A 692 Lucia di Lammermoor.....\$1.25

- A1828 To Lou
- A1626 In Alabama Dear, With You.....75c
- A1626 Poor Pauline
- A1779 Do the Funny Fox Trot.....75c
- A1779 The Stars That Light My Garden
- A1270 Jean.....75c
- A1368 Semiramide Overture
- A1710 La Bohème.....75c
- A1263 Samson and Delilah
- A 991 Danse Annamite.....75c
- E3479 When Dull Care
- E3479 The Heart of a Sailor.....75c
- E3479 In the Shadows
- E3479 Melody Chimes.....75c
- E3479 Declar. from Beautif.
- E3479 Winter Tale Milleress.....75c

Druge, po 75c plošče.

- E3479 Dziadimio—Wieczery zimnowe
- 9059 Polski telovadci—Gališki marš
- 9037 March von Nassou—Polske pesmi
- E 2094 Principe di Piemonte—Inno i Tripoli
- E2104 Tripoli—La Polona
- E2105—Luna
- E 987 España Waltz—Under the Double Eagle
- E1802 Mina—Neuer Trompetenhaendler

Naročila in pošiljkatve
je poslati na

FRANK HREN & CO.

348-358 North State St.
CHICAGO, ILL.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman in časov francoske revolucije.

(Spominski častnika švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann & J. Poslovenil ***

(Nadaljevanje.)

Okoli desete ure je prišel pomor korporal z dvema možema, in vedli so me v izbo, ki jo je rabil major ali polkovnik, kadar se je mudil v vojašnici. Tam sem našel velikega sodnika Keyserja v uradni opravi, v kratkem plašcu iz svile, ogrnjenem čez pleča. Sedel je za zeleno mizo in imel pred sabo tinto in papir. Poleg njega je sedel oberstajntant von Mailardoz, že postaren mož finih, plemenitih potez v obrazu, ki me je nekaj časa ostro motril skozi naočnik, ko sem stopil v sobo, in vrli major von Bachmannu, ki je s svojim poštenim vojaškim obrazom žalosten gledal predse. Nanj sem se najbolj zanašal; zakaj Keyserju je bilo moje dejakopazil, in je bilo tudi lahko nje skrajno mučno, kakor sem umeti: kot sorodnik in ožji rojak se je čutil osebno prizadet. Pogledal me je tako svarljivo s svojimi malimi, umnimi očmi, da me je urezalo do dna duše. Zdaj je bilo za vselej pokopano vsako upanje, da kdaj privoli v mojo poroko s svojo hčerjo!

Postaviti sem se moral ob dolgem kraju zelene mize in odgovorjati na vprašanja, ki so mi jih stavili veliki sodnik in oba višja častnika. Veliki sodnik je moje odgovore sam zapisoval. K sreči je bilo zaslišanje kratko. Takoj sem priznal, da sem sicer na menici spremenil v 8, a zatrjeval sem odločno, da sem to storil v dobri veri, prepričan, da s tem tistredem Redingovim nameram, kar bi on gotovo potrdil ko bi bil navzoč. Saj nisem hotel dvigniti svote zase, ampak da po njegovem naročilu nabavim voz in konje.

Moj odgovor je na majorja von Bachmanna ugodno vplival. Oberstajntant me je od časa do časa pozorno motril skozi naočnik, polgrajajoč se z njim, a z njegovega mrzlega obličja nisem mogel nič razbrati. Veliki sodnik je slonel nad zapisnikom in očitno ni bil zadovoljen z mojim odgovorom.

Vprašal me je, čemu stotnik von Reding rabi tak voz in štiri konje, ki trdim, da sem jih po njegovem nalogu moral v taki naglici zanj kupiti in plačati.

Odgovoril sem, da tu gre za skrivnost, ki je zdaj pod nikakimi pogoji ne morem izdati, ko bi me tudi življenje stalo.

Vprašanje: Če morem o zatrjevanem Redingovem nalogu podati pismeno naročilo ali ustno pričo?

Odgovor: Ne. Stotnik Reding pa vse potrdi, čim se vrne. Ali pa naj gre sel do njega, da pošlje pismeno potrdilo.

Vprašanje: Kje je Reding? Odgovor: Ako se mu med potoma ni kaj zgodilo, je mogoče o nje upoizvedeti v Etampes-u. Plemeniška družina, ki sva jo o teta ob požaru njenega gradu, ga je nenadoma in nujno povabila k sebi. Sodim, da ni nikaka brezobzirnost, ako v tem svojem položaju družino imenujem. — Po vedal sem ime gospoda marquisa od Valdouleur-ja.

Vprašanje: Če moram na svojo čast zatrditi, da so bili voz in konji nabavljeni kako z ozirom na to družino?

Odgovor: Ne. Nikakor ne. Tu je dejal veliki sodnik: "Todaž hočem jaz povedati, čemu so nabavljeni — za enako smešno kakor neveščno odpeljava dekleta! Mlekario v Trianonu je vzel na muho ta čedni poštenjakovič. In za to podli ljubavni posel je rabil denarja, in ker ga sam nima, se je vrgel na ponaredbo reod in ntuwptadad mufoum d f d n u e i e n e r e j e n d e š t e v i l o n a m e n i c i, a m p a k e š p i o h v s a m e n i c a. V i s t e o d s o t h o s t g o s p o d a R e d i n g a z l o r a b i l i, d a s e n a n j e g o v r a č u n p r e v i d i t e z d e n a r j e m, t e r s e n a m e r a v a l i p r e d n j e g o v i m p o v r a t k o m z n j e g o v i m d e n a r j e m i n s č e d n o l j u b i c o z e d a v n o p r i t i č e z h r i b e i n d a l i n e."

"Gospod stric —!" "Jaz nisem vaš stric — sicer je sorodstvo kdo ve v katerem členu! Sploh pa se zahvaljujem za to, da me še kdaj strica imenujete! Ovrzite mojo obtožbo, če morete!"

"Gospod major, vi ste mi vedno bili očetovski prijatelj, ali me res smatrate za sposobnega takega zločina, kakršnega mi očita gospod veliki sodnik?"

"Hm, na to zdaj ne morem odgovoriti," je dejal von Bachmann. "Ovrzite res nezaljšano obtožbo gospoda velikega sodnika. Povejte nam naravnost in razločno, čemu ste kupili voz in konje. Tako bo uganika najhitreje rešena."

Premišljal sem za trenutek. Zdelo se mi je, da bi skrivnost, ki se je tikala kraljičine rešitve, vsvojem položaju pač lahko zalupal zanesljivemu možu pod dolžnostjo najstrožjega molka. Toda preiskovalnemu sodniku in v navzočnosti dveh prič ki morajo potem kojpeljati poizvedbe in tako skrivnost ogroziti — ne, to se mi ni zdelo primerno! Rekel sem torej, da sem pripravljen tajnost zasebno razodeti gospodu majorju. On bo potem gospodoma tovarišema izjavil, če ga je moja izpovedba zadovoljila ali ne. Več po svoji vesti ne sinem storiti.

Moj predlog je vznemelil gospoda oberstajntanta, kakor sem takoj opazil, pač ga to, ker nisem njega izbral za svojega zaupnika. Prav tako je bil Keyser nezadovoljen. Vsi trije so izjavili, da ne morejo ustreči moji želji, češ, da ni mogoče najti painetnega razloga za tako izjemno postopanje. Naj brez odlašanja povem, čemu sem nabavil voz in konje.

A vendar je bil razlog za molčanje. Zato sem se branil, dati več pojasnila. To je pač lo slabo vplivalo nele na oberstajntanta in velikega sodnika, ampak tudi na majorja.

Keyser je tedaj rekel: "Ker vi niste voljni, dati pojasnila o skrivnostnem vozu za potovanje, hočem po pričah ugotoviti njegove namen. "Gibelin in Lieberg sta bila zdaj postavljena pred me in oba sta trdila, da včeraj, ko sta me srečala z vozom na cesti v Neuilly, nisem prav nič prikrival, da nameravam z nji mneko odpeljavo ali kaj podobnega. Tudi sta rekla, da je v častniškem zboru že davno znano, da se snukam okrog lepe Ivanke.

Sicer sem ugovarjal, da sem včeraj le v šali tisto rekel. A nič ni pomagalo. Veliki sodnik je kratko posnel uspehi preiskave takole: prvič sem priznal, da sem menico gospoda stotnika Redinga samolastno spremenil, to je ponaredil, kar je nečastno in hudo kaznivo dejanje; drugič se zli dokazano, da sem name "ni denar porabiti za odpeljavo Ivanke Valy iz Trianona; tretjič sem na sumu, da nisem menice le izpremenil, ampak celo ponaredil, in naposled četrtič, da sem namerjal pobegniti in tako vojaško prisego prelomiti. Z ozirom na te dokaze in sumnje je njegova dolžnost, predlagati, da bom postavljen pred vojaško sodišče, da me sodi.

Oberstajntant Maillardoz me je vprašal, kaj imam opomniti proti temu predlogu. Odgovoril sem, da s tem popolnoma zadovoljen; le prosim, če mogoče, toliko odloga, da se vrne stotnik Reding, ali pa da se dobi d njegova vest njegovi menici in njegovih naročilih.

Major Bachmann je podpiral mojo prošnjo, in po kratkem posvetu je bilo postopanje zoper mene odloženo za tri dni, dokler ne pride poročilo iz Etampes-a. Sel naj takoj odide tja.

Med tem so me odpeljali nazaj v ječo. Tu sem imel dovolj časa, premišljevali svojo usodo. Prva točka obtožbe, ki sem jo priznal, je bila dovolj huda. Ali bodo moji sodniki res to smatrali za "nepošteno" dejanje? Neprevidno, nepremišljeno je pač bilo; a nepošteno ni bilo; tako mi je pravila moja vest. A tovariši so imeli zelo izbirčne nazore, kar se je časti tikalo. Spominjal sem se, da je Gibelin takoj nazval moje dejanje za "malo kavalirsko", in Liebegg je pristavil, da se mi bo slaba godila. Druga točka obtožbe je bila pomenljiva le kot podlaga sledečih obdolžitve. Ako bodo zdaj resno vzeli moje prazno besedičenje o ljubezni z Ivanke in

njeni odpeljavi, bom pač moral trpeti, daš sem te besede spravil med ljudi le zavoljo velikega Augardovega načrta. Sicer se po minenju mojih tovarišev tako lahko miselno ljubavno početje ne pošteje mnogo. A kaj bodo v Zugu mislili ob tej vesti? Kaj bo Verena čutila ob tem poročilu, ko ji bo oče gotovo vse popisal, in pa še v najhujši obliki? Že tolikrat sem si bil rekel, da je vsako upanje na zakon z njo izgubljeno, vendar sem vedno zopet opazil, da se moje srce tudi proti vsakemu upanju oklepa upanja! Tretja in četrta točka obtožbe sta se mi zdeli manj nevarni. Priredil sem si v mislih razloge, kako ji ovržem ali vsaj verjetnost izpodbijem.

(Dalje prihodnjik.)

POZIV.

S tem zadnjic opominjam rojaka John Fugina, slovenskega fotografa na Eveleth, Minn., da naj mi dopošlje naročeno in plačano sliko delegatov XIII. konvencije K. S. K. J. Na to sliko čakam že deset mesecev. Pisal sem mu že desetkrat sanjo, a mi niti ne odgovori. Pa naj se držimo gesla: Svoji k svojim! —

George Kerzich, 728—10th Str. Waukegan, Ill. (Advert.)

DOBRU IN STALNO SLUŽBO dobi poštena in zanesljiva Slovenka za pomoč v prodajalni in pri družini. Plača za začetek \$9.00 na teden, hrana in stanovanje prost; kasneje tudi \$10.00;

Ta prodajalna in slovenska družina se nahaja v Chicagu, v sredini slovenske naselbine. Pišite za nadaljnja pojasnila na:

Upravništvo "Glasiila K. S. K. Jednote" 1951 W. 22 Place, Chicago, Ill. (Adv. No. 22-23.)

NA PRODAJ

je v sredini slovenske naselbine v Chicagu

HIŠA

stoječa na 1959 W. 21 Place, vogal S. Robey Str. Zemljišče, na katerem stoji to poslopje obsega 29.4X125 čevljev; v hiši je pet stanovanj in dvoje prodajalnih lokalov. Skupna stanarina (rent) znaša na mesec \$88.00. Proda se po ceni vsled družinskih razmer. Cena \$6700. — Dvatisoč dol. je treba plačati takoj, ostanek pa na lahke mesečne obroke.

Vprašajte pri:

Mrs. Afeld

1959 W. 21 Place, Chicago, Ill. (prvo nadstropje spredaj.)

Hrftobol

je bolezen, kateri se kaj rade pridružijo še druge bolezni. V obče nastane hrftobol vsled kakne neurednosti na ledicah, ali v mehuru in se zahteva pri tem takojšnje pozornosti in dobrega zdravlila. V vseh takih slučajih vam toplo priporočamo

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za obisti in jetra). Rabite to zdravilo pri pogostem in boleznem spušcanju vode in pri otrcih, ki morajo po noči posteljati. To zdravilo pomaga tudi pri zlatenici ali če imate zoprn želodec. To zdravilo odpravlja oteklino dolnjih delov života. Cena 75c in \$1.25. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Znano je, da je dandanes nemogoče dobiti slovenske knjige iz starega kraja; vsled tega je nastalo splošno pomanjkanje teh knjig, pred vsem pa slovenskih molitvenikov.

Jaz imam v zalogi od preje še veliko množino občeznane in krasnega molitvenika pod imenom

VEČNA MOLITEV.

Te mašne knjižice so 4 palce široke, 6 palcev visoke in 1 palec debele; tiskane so z vidnimi, delimi črkami in lepo v usnje vezane. Cena knjižice znaša \$1.50 s poštnino vred. Naročilu naj se priloži denar.

Rojaki in rojakinje! Sezite po tem krasnem molitveniku, dokler zaloga ne poidel! Naročite ga takoj!

Joseph Sitar, 805 N. Chicago Str. Joliet, Ill.

Kupujte Vojno varčevalno znamko!

TELEFON CANAL 8027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA

1818 W. 22nd Street

Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske čikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.

Z veseloštopovajem

Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabila in vstopnice za veselice, ali kak drugo tiskovino, obrnite se na največjo slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izdelala vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito Vam priporočamo soto pripravne Vplachne knjižice za članse in članice, izdelane v malem lepem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi soto prikladne Nakamice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Početnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedno natančen pregled števila članov po okladah, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorce gotovotisk tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasiila K. S. K. Jednote".

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolge zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji stebel in morali smo cene nekoliko povišati. Vsa priatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spooetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjčine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brolg zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasnosti, nepravilnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi kitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boate našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrugin in oteklin itd., tudi za drganje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lum-bago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša istotako za čiščenje ran, izpuščaje in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

NAJNOVEJSE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists

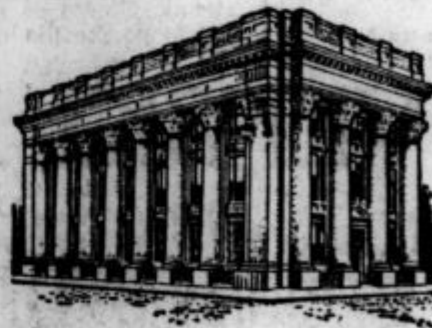
1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLLETU.

3% Narastile obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej. 3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".